

- ۷۰۴) کدام گزینه، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌ها، در دوره‌های مختلف تاریخی می‌کند؟ (۱) شهرهای تاریخی (۲) بناهای تاریخی (۳) اساطیر اقوام (۴) تابلوهای نقاشی (فارج ۱۳۰۰)
- ۷۰۵) معروف‌ترین اثر تاریخی محلی که از مؤلفی ناشناخته به یادگار مانده، کدام است؟ (۱) فارسنامه (۲) تاریخ رویان (۳) تاریخ سیستان (۴) حدود العالم (فارج ۹۹)
- ۷۰۶) کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟ (۱) تاریخ علمی متکی بر قواعد است. (۲) مورخان قادر به شناخت، تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته هستند. (۳) مورخان توانایی پیش‌بینی رخدادهای آتی را دارند. (۴) مورخان از منابع مختلف برای شناخت زندگی اجتماعی انسان در گذشته استفاده می‌کنند.
- ۷۰۷) گونه‌های منابع تاریخی از ظهور اسلام تا پایان عصر صفوی کدام‌اند؟ (۱) منابع غیرنوشتاری و منابع نوشتاری (۲) محوطه‌های باستانی و ابزارها و دست‌ساخته‌های انسانی (۳) کتب مختلف تاریخی و غیرتاریخی (۴) آثار نوشتاری و آثار مکتوب
- ۷۰۸) همه موارد زیر، از جمله منابع غیرنوشتاری در شناخت تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی هستند؛ به جز (۱) محوطه‌ها و بناهای تاریخی (۲) ابزارها و وسایل دست‌ساخته بشر (۳) خاطرات شفاهی، انواع ادبیات عامیانه و لالایی‌ها (۴) تاریخ‌های محلی
- ۷۰۹) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان مانند ، گواه روشنی بر هستند و بررسی این آثار، به طور خاص در قلمرو (۱) ابزارهای کشاورزی، ظروف و اشیای هنری - آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات مختلف مردم - علم تاریخ قرار می‌گیرد. (۲) انواع پوشاک، جنگ‌افزارها و وسایل حمل و نقل - نوع فرهنگ، عقاید و آداب و رسوم و پیشینیان ما - دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند. (۳) مساجد، کلیساها و قلعه‌ها - اوضاع فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته - دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند. (۴) پل‌ها، جاده‌ها و اسکله‌ها - تاریخ اجتماعی، فرهنگی و جغرافیای تاریخی ادوار گذشته - علم تاریخ قرار می‌گیرد.
- ۷۱۰) انواع مختلف ادبیات عامیانه، لطیفه‌ها، مثل‌ها، ترانه و لالایی، در کدام گروه از منابع تاریخی قرار می‌گیرند و کارکرد آن‌ها در علم تاریخ چیست؟ (۱) آثار شفاهی از منابع نوشتاری - کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند. (۲) تاریخ‌های منظوم از منابع نوشتاری - بیانگر اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در عصر خود هستند. (۳) آثار شفاهی از منابع غیرنوشتاری - کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند. (۴) تاریخ‌های منظوم از منابع غیرنوشتاری - بیانگر اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در عصر خود هستند.
- ۷۱۱) منظور از کتاب‌های تاریخی به عنوان مهم‌ترین منابع نوشتاری در مطالعه گذشته چیست؟ (۱) تاریخ‌های عمومی، تاریخ‌های محلی، سفرنامه‌ها، نوشته‌های جغرافیایی و متون ادبی (۲) تاریخ‌های سلسله‌ای، اسناد قدیمی، طبقات، آثار شفاهی، تاریخ‌های منظوم و تاریخ‌های عمومی (۳) تاریخ‌های سلسله‌ای، تک‌نگاری‌ها، سیاست‌نامه‌ها، اندرزنامه‌ها، متون ادبی و سفرنامه‌ها (۴) تاریخ‌های عمومی، تاریخ‌های محلی، تاریخ‌های سلسله‌ای، تک‌نگاری‌ها و تاریخ‌های منظوم
- ۷۱۲) تاریخ‌نگاری عمومی به عنوان یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران، از چه زمانی آغاز و تا کدام دوره تاریخی تداوم یافت؟ (۱) از قرن سوم هجری تا اواخر دوره قاجار (۲) از دوره مغولان تا اواخر دوره قاجار (۳) از دوره سامانیان تا اواخر دوره صفوی (۴) از قرن سوم هجری تا اواخر دوره صفوی

۷۱۳ مهم‌ترین منبع مطالعه و پژوهش در گذشته و از جمله مشهورترین کتاب‌های تاریخ عمومی، است که از منابع محسوب می‌شود.

- (۱) کتاب‌های تاریخی - تاریخ طبری - نوشتاری
 (۲) آثار و بناهای تاریخی - تاریخ طبری - غیرنوشتاری
 (۳) کتاب‌های تاریخی - تاریخ بیهقی - نوشتاری
 (۴) آثار و بناهای تاریخی - تاریخ بیهقی - غیرنوشتاری

۷۱۴ مؤلفان کتاب‌های تاریخ عمومی، در آثار خود به ترتیب به چه مطالبی می‌پرداختند؟

- (۱) تاریخ جهان از آفرینش آدم - تاریخ اساطیر ایران - تاریخ اسلام - تاریخ سلسله‌های ایرانی تا پایان ساسانیان
 (۲) تاریخ جهان از آفرینش آدم - شرح زندگی پیامبران و صحابهٔ ایشان - تاریخ سلسله‌های ایرانی از کیومرث تا زمان حیات خود
 (۳) تاریخ جهان از آفرینش عالم - شرح زندگی پیامبران - تاریخ اساطیری ایران - رویدادهای تاریخ اسلام و سلسله‌های ایرانی تا زمان حیات خود
 (۴) تاریخ جهان از آفرینش عالم - شرح زندگی اساطیر ایرانی از کیومرث تا پایان دورهٔ ساسانیان - شرح زندگی پیامبران و تاریخ صدر اسلام

۷۱۵ از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی کدام است؟

- (۱) تاریخ بیهقی (۲) تاریخ طبری
 (۳) تاریخ سیستان (۴) روضة الصفا

۷۱۶ کدام عبارت دربارهٔ تاریخ‌های سلسله‌ای نادرست است؟

- (۱) این نوع تاریخ‌نگاری از زمان تیموریان به بعد مرسوم شد.
 (۲) فرمانروایان بزرگ و کوچک به منظور ثبت رویدادهای دوران خود، معمولاً ادیبان را مأمور به تدوین این رویدادها می‌کردند.
 (۳) با گسترش تاریخ‌نویسی سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافت.
 (۴) کتاب تاریخ بیهقی، در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۷۱۷ نگارش کدام‌یک از گونه‌های تاریخ‌نگاری معمولاً به تشویق و یا امر فرمانروایان بزرگ و کوچک صورت گرفته است؟

- (۱) سفرنامه‌ها و اندرزنامه‌ها
 (۲) تاریخ‌های سلسله‌ای و تک‌نگاری‌ها
 (۳) سیاست‌نامه‌ها و انساب
 (۴) تاریخ‌های منظوم و محلی

۷۱۸ انگیزهٔ اصلی نویسندگان کتاب‌های تاریخ محلی چه بوده و از معروف‌ترین این آثار کدام است؟

- (۱) نقد اوضاع سیاسی، اجتماعی، معیشتی و فرهنگی زمان خود - تاریخ طبری
 (۲) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر محلی - تاریخ سیستان
 (۳) نقد اوضاع سیاسی، اجتماعی، معیشتی و فرهنگی زمان خود - تاریخ بیهقی
 (۴) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر محلی - المسالک و الممالک

۷۱۹ سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی در ایران از چه زمانی رواج و رونق بسیار یافت؟

- (۱) تیموریان (۲) صفویان (۳) غزنویان (۴) مغولان

۷۲۰ کدام‌یک از نویسندگان زیر، اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌دهد که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند؟

- (۱) ابن عربشاه (۲) ناصر خسرو (۳) طبری (۴) بیهقی

۷۲۱ کتاب‌هایی با عنوان مشترک «المسالک و الممالک» در زمرهٔ کدام دسته از منابع مطالعاتی تاریخی قرار می‌گیرند و از جمله کسانی که کتابی با این عنوان دارد، کیست؟

- (۱) نوشته‌های جغرافیایی - ابن عربشاه
 (۲) تاریخ‌های منظوم - ابن عربشاه
 (۳) نوشته‌های جغرافیایی - ابن خردادبه
 (۴) تاریخ‌های منظوم - ابن خردادبه

۷۲۲ چرا متون نظم و نثر ادبی به عنوان گونهٔ مهمی از منابع تاریخی در شناخت تاریخ ایران دوران اسلامی حائز اهمیت‌اند؟ زیرا

- (۱) این آثار یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و جغرافیایی مناطق ایران هستند.
 (۲) صاحبان آن‌ها رویدادهای تاریخی و حماسی را در قالب شعر بیان کرده‌اند.
 (۳) اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ارائه می‌دهند که در سایر منابع نیست.
 (۴) اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، عقاید دینی و فلسفی هر عصری در نوشته‌های ادبی آن دوره انعکاس می‌یابد.

۷۲۳ قصیدهٔ «نامهٔ اهل خراسان» که به نقد اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دورهٔ می‌پردازد، سرودهٔ است.

- (۱) غزنوی - انوری
 (۲) سلجوقی - مقدسی
 (۳) سلجوقی - انوری
 (۴) غزنوی - مقدسی

۷۲۴ به ترتیب هر یک از آثار زیر جزو کدام نوع از گونه‌های تاریخ‌نگاری دوره اسلامی هستند؟

(تاریخ سیستان - تاریخ طبری - عجائب‌المقدور - تاریخ بیهقی)

- (۱) تاریخ سلسله‌ای - تک‌نگاری - تاریخ عمومی - تاریخ محلی
 (۲) تاریخ عمومی - تک‌نگاری - تاریخ سلسله‌ای - تاریخ محلی
 (۳) تاریخ محلی - تاریخ عمومی - تک‌نگاری - تاریخ سلسله‌ای
 (۴) تاریخ محلی - تک‌نگاری - تاریخ سلسله‌ای - تاریخ عمومی

۷۲۵ شباهت تاریخ‌های سلسله‌ای و تک‌نگاری‌ها در چیست؟

- (۱) مهم‌ترین منابع برای بازآفرینی گذشته‌اند.
 (۲) به منظور ثبت رویدادهای دوران فرمانروایان نگارش شده‌اند.
 (۳) اطلاعات مفیدی در مورد زندگی اجتماعی مردم می‌دهند.
 (۴) هر دو در دوره صفوی رواج یافته‌اند.

۷۲۶ اندرزنامه‌ها، بیشتر به می‌پردازند.

- (۱) شیوه‌های کشورداری و مناسبات حکومت و مردم
 (۲) بیان اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و عقاید دینی و فلسفی زمان خود
 (۳) اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم
 (۴) شرح ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و اخلاقی یک سرزمین

۷۲۷ به ترتیب «سیاست‌نامه‌ها» و «اندرزنامه‌ها» به چه موضوعاتی می‌پردازند؟

- (۱) اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم - چگونگی اداره کشور و تشکیلات و نهادهای اداری
 (۲) شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم - اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم
 (۳) تشکیلات اداری و سیاسی و چگونگی اداره کشور - متون کلامی، فقهی، اخلاقی و فلسفی
 (۴) اسناد به جامانده از دیوان‌های حکومتی و اداری - تبیین اوضاع علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی

۷۲۸ منشآت یا ، از جمله بوده و از منابع و مراجع مهم تاریخی محسوب می‌شوند.

- (۱) نامه‌ها - اسناد بر جای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها
 (۲) زندگی‌نامه‌ها - گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی
 (۳) نامه‌ها - متون تقویمی و گاه‌شماری مربوط به گذشته
 (۴) زندگی‌نامه‌ها - نوشته‌های ادبی منثور

۷۲۹ مورخان در تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی، از کدام یک از متون زیر استفاده می‌کنند؟

- (۱) منظومه‌های حماسی
 (۲) فرهنگ‌نامه‌های زندگی‌نامه‌ای
 (۳) متون فلسفی و کلامی
 (۴) تاریخ‌های عمومی

۷۳۰ کدام گزینه درباره کارکردهای محوطه‌ها و بناهای تاریخی در شناخت تاریخ نادرست است؟

- (۱) به عنوان بستر وقوع رویدادهای تاریخی حائز اهمیت هستند.
 (۲) به مورخان این امکان را می‌دهند تا از چگونگی اوضاع فرهنگی، اقتصادی اجتماعی، سیاسی و نظامی دوران گذشته آگاهی یابند.
 (۳) این آثار، به مورخان، برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.
 (۴) کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های اجتماعی و طبقات مختلف مردم در ادوار مختلف می‌کنند.

۷۳۱ ظرف برنجی در تصویر مقابل و کتاب ، هر دو در شناخت تاریخ به مورخان کمک می‌کنند.

- (۱) تاریخ بیهقی - غزنویان
 (۲) عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور - تیموریان
 (۳) المسالک و الممالک - تیموریان
 (۴) قابوس‌نامه - غزنویان

۷۳۲ کدام گزینه درباره تصویر مقابل صحیح است؟

- (۱) نوشته محمدبن جریر طبری است.
 (۲) در قرن سوم هجری قمری تألیف شده است.
 (۳) تاریخ جهان را از کیومرث تا پایان دوره سامانیان شرح داده است.
 (۴) از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای در تاریخ غزنویان محسوب می‌شود.

(داخل ۹۹)

۷۳۳ یکی از عمده‌ترین کارهای مورخان در سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده، کدام است؟

- ۱) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت روایت با عقل
- ۲) مقایسه منابع تاریخی با سایر منابع موجود
- ۳) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی
- ۴) تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر

(فارج ۹۸)

۷۳۴ کدام مورد، به مسعودی از مورخان بزرگ نسبت داده شده است؟

- ۱) وی را یکی از برجسته‌ترین نویسندگان تاریخ‌نگاری روایی می‌شناسند.
- ۲) به عقیده وی، خبر یا روایتی که فاقد زمان و مکان دقیق باشد، اعتبار ندارد.
- ۳) همانند بسیاری از مورخان، به بررسی مطابقت یا عدم مطابقت رویدادهای تاریخی با عقل اعتقاد راسخ داشت.
- ۴) برای بررسی درستی و نادرستی گزارش‌های تاریخی، با مسافت از نزدیک مکان رویدادها را مورد مطالعه قرار می‌داد.

۷۳۵ کدام گروه از کلمات زیر هم‌مفهوم هستند؟

- ۱) بررسی درستی یا نادرستی گزارش‌های تاریخی - اعتبارسنجی - روش‌های مختلف ارائه گزارش‌های تاریخی
- ۲) بررسی اصالت خبر - بررسی علل وقوع یک رویداد تاریخی - دسته‌بندی گونه‌های مختلف منابع تاریخی
- ۳) نقد روایت تاریخی - اعتبارسنجی - بررسی اصالت خبر
- ۴) فهم دقیق رویدادهای گذشته - نقد روایت تاریخی - تعیین زمان وقوع رویدادها

۷۳۶ نقد یک خبر تاریخی؛ یعنی

- ۱) تلاش برای به دست آوردن مدارک و اسناد کافی درباره اصل خبر
- ۲) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت آن خبر با عقل
- ۳) اعتبارسنجی و بررسی اصالت آن خبر
- ۴) کشف و شناسایی شواهد و مدارک مرتبط با آن خبر

۷۳۷ مراحل اعتبارسنجی و بررسی اصالت اخبار تاریخی کدام است؟

- ۱) نقد روایت‌کننده - بررسی فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر
- ۲) مطابقت اخبار با دستاوردهای علوم تجربی و انسانی - تنظیم و ارائه گزارش‌ها
- ۳) نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی - تنظیم و ارائه گزارش‌ها
- ۴) نقد روایت‌کننده - نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی

۷۳۸ نقد یک خبر تاریخی همان و خبر، محسوب می‌شود که در دو مرحله انجام می‌شود.

- ۱) بررسی اصالت - صحت - سنجش اعتبار و نقد راوی و سنجش اعتبار با استفاده از دستاوردهای علوم تجربی
- ۲) اعتبارسنجی - بررسی اصالت - سنجش اعتبار و نقد راوی و سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی
- ۳) بررسی اصالت - صحت - سنجش اعتبار و نقد راوی و سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی
- ۴) اعتبارسنجی - بررسی اصالت - سنجش اعتبار و نقد راوی و سنجش اعتبار با استفاده از دستاوردهای علوم تجربی

۷۳۹ پژوهشگران و مورخان در بررسی ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر، به چه مسائلی توجه دارند؟

- ۱) محل تولد و زندگی و علائق و انگیزه‌های او
- ۲) علائق و انگیزه‌ها و جایگاه سیاسی و علمی او
- ۳) محل زندگی و فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر
- ۴) محل تولد و محل زندگی و گرایش‌های فکری و مذهبی او

۷۴۰ مورخان و پژوهشگران برای فهم و کشف اندیشه و مقصود روایت‌کننده خبر، را مورد بررسی قرار می‌دهند.

- ۱) محل تولد و زندگی او
- ۲) علائق و انگیزه‌های او در بیان یک خبر
- ۳) فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر
- ۴) ویژگی‌های هویتی راوی

۷۴۱) در سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده «توجه به فاصله بین راوی و خبر به طور زمانی و مکانی» به چه مفهوم است؟

- ۱) بررسی علائق و انگیزه‌های راوی در بیان خبر
- ۲) روایت‌کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویداد بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده
- ۳) بررسی ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر مانند زمان و مکان تولد
- ۴) بررسی گرایش فکری، مذهبی، سیاسی و جایگاه علمی روایت‌کننده خبر

۷۴۲) مورخانی چون یعقوبی، ابن‌مسکویه و بیهقی، کدام عامل را دلیل بر بطلان و نادرستی یک روایت تاریخی دانسته‌اند؟

- ۱) عدم تطابق یک خبر با سایر منابع و نوشته‌ها
- ۲) وجود فاصله زمانی و مکانی میان راوی و خبر
- ۳) عدم استفاده از دانش‌های مختلف در بررسی اصالت یک خبر
- ۴) عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل

۷۴۳) کدام یک از معیارهای سنجش درستی یا نادرستی یک گزارش تاریخی، به عنوان مهم‌ترین و مؤثرترین روش در گذشته نیز کاربرد داشته و از جمله مورخانی

که قائل به این روش بودند، کدام‌اند؟

- ۱) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت با عقل - طبری و یعقوبی
- ۲) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت با عقل - بیهقی و ابن‌مسکویه
- ۳) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - ابن‌مسکویه و طبری
- ۴) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - یعقوبی و بیهقی

۷۴۴) «دستاوردهای علوم شیمی و زیست‌شناسی»، «اطلاعات مندرج در سفرنامه‌ها» و «مطالعات دیرینه‌شناسی و نسخه‌شناسی»، به ترتیب در کدام روش‌های

نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی کاربرد دارند؟

- ۱) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی - مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی
- ۲) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی - سنجش گزارش‌ها براساس زمان و مکان
- ۳) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی - مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - سنجش اعتبار و نقد راوی
- ۴) مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد - اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی - مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی

۷۴۵) انواع روش‌های تاریخ‌نگاری رایج در گذشته کدام است؟

- ۱) موضوعی، سال‌شمار و ترکیبی
- ۲) موضوعی، تحلیلی و ترکیبی
- ۳) روایی، سال‌شمار و تحلیلی
- ۴) روایی، ترکیبی و تحلیلی

۷۴۶) تاریخ‌نگاری روایی به نوعی از تاریخ‌نگاری گفته می‌شود که و از مشهورترین چهره‌های این شیوه تاریخ‌نگاری، است.

- ۱) مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت آن‌ها یک گزارش واحد از آن‌ها تنظیم می‌کند - طبری
- ۲) تاریخ‌نگاران هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایت‌ها نمی‌کردند و عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند - طبری
- ۳) مورخ روایت‌های مختلف و متعدد را درباره یک موضوع واحد با آوردن اسناد ذکر می‌کند - مسعودی
- ۴) مورخان در میان انبوه اخبار متعدد پیرامون یک موضوع، دست به گزینش و انتخاب می‌زنند - مسعودی

۷۴۷) کدام شکل از تاریخ‌نگاری، در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر(ص) و صحابه ایشان به کار گرفته شد و مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری کدام است؟

- ۱) تاریخ‌نگاری روایی - عدم دخل و تصرف تاریخ‌نگار در روایت‌ها
- ۲) تاریخ‌نگاری روایی - ناظر و شاهد بودن راوی بر اصل خبر
- ۳) تاریخ‌نگاری تحلیلی - عدم مغایرت اخبار با عقل
- ۴) تاریخ‌نگاری تحلیلی - مواجهه مورخ با مجموعه‌ای از اخبار گوناگون

۷۴۸) یکی از معایب تاریخ‌نگاری روایی این است که نویسندگان

- ۱) هیچ نقد و نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند.
- ۲) به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، گزارشی واحد از آن‌ها تنظیم می‌کنند.
- ۳) ناچار به گزینش و انتخاب هستند، از این رو ممکن است برخی از جنبه‌های خبر از چشم آن‌ها دور بماند.
- ۴) ترتیب و مشخصه درستی در تنظیم گزارش‌ها و نوشته‌های خود ندارند.

۷۴۹) آثار تألیف‌شده براساس کدام شکل از تاریخ‌نگاری به مورخان بعدی در قضاوت درست درباره اصل یک خبر تاریخی کمک می‌کند؟

- ۱) تحلیلی
- ۲) روایی
- ۳) ترکیبی
- ۴) موضوعی

۷۵۰ روش کار مورخان در تاریخ‌نگاری ترکیبی چگونه است؟

- ۱) تمامی اخبار و روایت‌های پیرامون یک موضوع را جمع‌آوری کرده و تعیین صحت و سقم آن را به خواننده واگذار می‌کنند.
- ۲) به جای ذکر تمام روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت همه روایت‌ها، یک گزارش واحد از آن‌ها تنظیم می‌کند.
- ۳) اخبار و اطلاعات گردآوری‌شده را به ترتیب زمان وقوعشان، تنظیم و دسته‌بندی می‌کنند.
- ۴) پس از بررسی تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد، اقدام به نقد و تجزیه و تحلیل آن‌ها می‌کنند.

۷۵۱ کدام شکل از تاریخ‌نویسی، از اواخر قرن سوم هجری متداول شد و از معایب این سبک تاریخ‌نویسی کدام است؟

- ۱) ترکیبی - نویسندگان به دور از هرگونه نقد و انتقاد، هیچ نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند.
- ۲) تحلیلی - نویسندگان به دور از هرگونه نقد و انتقاد، هیچ نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند.
- ۳) ترکیبی - چون مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است، امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.
- ۴) تحلیلی - چون مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است، امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.

۷۵۲ به ترتیب، کتاب‌های «فتوح البلدان» اثر و نوشته دینوری به روش تاریخ‌نگاری و کتاب اثر به روش تاریخ‌نگاری

تحلیلی نگارش یافته‌اند.

- ۱) مسعودی - تجارب‌الامم - روایی - اخبار الطوال - ابوعلی مسکویه
- ۲) بلاذری - تجارب‌الامم - ترکیبی - مروج‌الذهب - مسعودی
- ۳) مسعودی - اخبار الطوال - روایی - مروج‌الذهب - بلاذری
- ۴) بلاذری - اخبار الطوال - ترکیبی - تجارب‌الامم - ابوعلی مسکویه

۷۵۳ مورخان در دوران اسلامی، گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به کدام روش‌ها تنظیم و ارائه می‌کردند؟

- ۱) سال‌شماری و موضوعی
- ۲) موضوعی و تحلیلی
- ۳) روایی و تحلیلی
- ۴) سال‌شماری و روایی

۷۵۴ هدف اصلی مورخان از اعتبارسنجی منابع و اخبار تاریخی چیست؟

- ۱) تعیین زمان دقیق وقوع رویدادها
- ۲) فهم دقیق رویدادهای گذشته
- ۳) دسته‌بندی منابع و مآخذ تاریخی
- ۴) گردآوری اطلاعات و اخبار تاریخی

۷۵۵ با توجه به معیار نقد روایت‌کننده در سنجش اعتبار اخبار تاریخی، گزارشات تاریخی کدام یک از افراد زیر، اصالت بیشتری دارد؟

- ۱) مسعودی
- ۲) طبری
- ۳) بلعمی
- ۴) بلاذری

۷۵۶ کدام عبارت درباره «علی بن حسین مسعودی» صحیح است؟

- ۱) مسعودی برای تألیف کتاب «تجارب‌الامم» به مسافرت‌های دور و درازی دست زد.
- ۲) با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، اقدام به تحلیل و تفسیر علل، آثار و پیامدهای آن واقعه نمود.
- ۳) او گزارش‌های تاریخی را در کتاب خود، به ترتیب زمان وقوع آن‌ها، تنظیم و ارائه کرده است.
- ۴) کتاب او از برجسته‌ترین آثاری است که به روش تاریخ‌نگاری ترکیبی نگارش یافته است.

۷۵۷ قدیمی‌ترین شکل تاریخ‌نگاری دوره اسلامی، تاریخ‌نگاری است که توسط نیز به کار گرفته شده است.

- ۱) روایی - طبری
- ۲) روایی - مسعودی
- ۳) ترکیبی - طبری
- ۴) ترکیبی - مسعودی

۷۵۸ کدام یک از آثار زیر به روش تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف شده است؟

- ۱) تجارب‌الأمم، تاریخ بیهقی، مروج‌الذهب
- ۲) مروج‌الذهب، فتوح‌البلدان، تاریخ بیهقی
- ۳) تجارب‌الأمم، تاریخ بیهقی، فتوح‌البلدان
- ۴) مروج‌الذهب، اخبار الطوال، تجارب‌الأمم

یادداشت

(دافل ۹۴)

۷۵۹ پیامبر(ص) و یاران باوفایش، به منظور بی اثر ساختن توطئه محاصره اقتصادی کفار قریش، به کدام روش روی آوردند؟

- ۱) به دره‌ای میان کوه‌های مکه، موسوم به شعب ابی طالب پناه بردند.
- ۲) زمینه مهاجرت پیروان خود را از مکه به سرزمین حبشه فراهم ساخت.
- ۳) با بستن پیمان عقبه با بزرگان شهر یشرب، مسلمانان را به این دیار فرستادند.
- ۴) آن حضرت ناچار گردید تلاش خود را برای دعوت مردم به اسلام، به ماه‌های حرام، به ویژه ایام حج محدود سازد.

(فارچ ۱۹)

۷۶۰ پس از کدام یک از وقایع زیر، کفار قریش محاصره اقتصادی را علیه پیامبر(ص) و مسلمانان به اجرا گذاشتند؟

- ۱) آشکار شدن دعوت و رسالت پیامبر(ص) برای خاندان بنی‌هاشم
- ۲) ناکامی سران قریش در جلب رضایت ابوطالب در عدم حمایت از محمد(ص)
- ۳) خودداری نجاشی از تسلیم پناهندگان مسلمان به حبشه به فرستادگان قریش
- ۴) تقبیح سنت‌های غلط نیاکان و باورهای مشرکانه قریش به وسیله پیامبر(ص)

۷۶۱ مطالعات مورخان و کاوش‌های باستان‌شناسی در سده‌های ۱۹ و ۲۰م نشان داده که پیش از میلاد مسیح (ع) فرهنگ و تمدن مهمی در وجود داشته

که پس از آنکه دچار انحطاط و زوال شد، عده زیادی از ساکنان آن به مهاجرت کردند.

- ۱) سرزمین یمن - خارج از شبه‌جزیره
- ۲) جنوب شبه‌جزیره عربستان - نواحی دیگر شبه‌جزیره
- ۳) شمال شبه‌جزیره عربستان - خارج از شبه‌جزیره
- ۴) سرزمین حجاز - نواحی دیگر شبه‌جزیره

۷۶۲ منظور از «قبیله» چیست؟

- ۱) یک واحد سیاسی منسجم و منظم که شامل افرادی بود که دارای یک هدف مشترک بودند.
- ۲) یک واحد اجتماعی منسجم که متشکل از افرادی بود که شکل معیشت و پیوند خونی داشتند.
- ۳) یک واحد اجتماعی و سیاسی مستقل که شامل افرادی بود که دارای نیای مشترک بودند.
- ۴) یک واحد سیاسی و اجتماعی مستقل و منسجم که تشکیلات اداری و نظامی خاص خود را داشتند.

۷۶۳ شاخص‌ترین ارزش‌های حاکم بر نظام قبیله‌ای چه بود؟

- ۱) جنگاوری و جرئت و جسارت در دفاع از سنت‌های قبیله‌ای
 - ۲) جنگ و راهزنی و شجاعت در جنگاوری
 - ۳) پایبندی به خصائص اخلاقی همچون سخاوت، مروت و شجاعت
 - ۴) افتخار به حسب و نسب و احترام به روابط خونی و خویشاوندی
- ۷۶۴** مهم‌ترین علت بروز جنگ و خونریزی‌های بی‌درپی در شبه‌جزیره عربستان (پیش از ظهور اسلام) بود که در نتیجه به وجود آمده بود.

- ۱) مشکلات معیشتی - موقعیت طبیعی و اقلیمی عربستان
- ۲) گسترش دزدی و راهزنی - عدم وجود حکومت متمرکز
- ۳) خصلت‌های اخلاقی اعراب - فقدان فرهنگ و تمدن
- ۴) عصبیت قبیله‌ای - وابستگی شدید اعراب به قبیله خود

۷۶۵ در شبه‌جزیره عربستان کدام عامل موجب تعصب یا عصبیت قبیله‌ای شده بود؟

- ۱) افتخار به حسب و نسب
- ۲) احترام به روابط خونی و خویشاوندی
- ۳) پشتیبانی بی قید و شرط از افراد قبیله
- ۴) وابستگی شدید اعراب به قبیله

۷۶۶ کدام‌یک از موارد زیر در مورد نظام اجتماعی عربستان پیش از اسلام درست نیست؟

- ۱) زن از مقام و منزلت پایینی برخوردار بود.
- ۲) پدران و خانواده‌ها آرزو داشتند تا فرزندشان پسر باشد تا بتوانند از راه جنگ و راهزنی غنیمت به‌دست آورند.
- ۳) با توجه به اتحاد قبیله‌ها، حکومت فراگیر و قدرتمندی در شبه‌جزیره عربستان وجود داشت.
- ۴) قبیله قریش به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه و تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک، قدرت و نفوذ سیاسی زیادی داشتند.

۷۶۷ چه عواملی موجب قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجه قبیله قریش نسبت به سایر قبایل عرب در شبه جزیره عربستان می‌شد؟

- ۱) هم‌قبیله‌گی با پیامبر(ص) و تسلط بر راه‌های تجاری شام و یمن
- ۲) تشکیلات منسجم اداری و سیاسی قبیله‌ای و معیشت متکی بر کشاورزی
- ۳) در اختیار داشتن اداره کعبه و تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک
- ۴) جنگاوری‌ها و موفقیت‌های نظامی و در اختیار داشتن اداره خانه خدا

۷۶۸ قدرت و نفوذ سیاسی قبیله قریش را نمی‌توان به منزله حکومتی پایدار شمرد؛ زیرا

- ۱) متکی بر تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجمی نبود.
- ۲) از نظر فرهنگی و تمدنی فاقد دستاوردهای قابل توجهی بودند.
- ۳) کارشکنی‌های یهودیان مانع از اتحاد طوایف آن می‌شد.
- ۴) مبتنی بر عصبیت قبیله‌ای بود.

۷۶۹ وضعیت اقتصادی شبه جزیره عربستان، به شدت متأثر از چه مسائلی بود و شیوه معیشتی غالب در این سرزمین چه بود؟

- ۱) موقعیت جغرافیایی و شرایط سیاسی حاکم بر جامعه - دامداری
- ۲) شرایط طبیعی و اقلیمی - راهزنی
- ۳) وجود خانه کعبه به عنوان پرستشگاه اعراب - کشاورزی
- ۴) تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک - داد و ستد

۷۷۰ در ارتباط با اقتصاد و معیشت در شبه جزیره عربستان، کدام مورد درست نیست؟

- ۱) وضعیت اقتصادی به شدت متأثر از موقعیت جغرافیایی و شرایط طبیعی و اقلیمی آن بود.
- ۲) طائف که بر سر راه یمن به شام قرار داشت مرکز اصلی بازرگانی به‌شمار می‌رفت.
- ۳) در برخی از مناطق آن مانند یثرب، یمن و طائف کشاورزی وجود داشت.
- ۴) سران قریش از طریق تجارت با شام و دیگر سرزمین‌های اطراف، سود سرشاری را کسب می‌کردند.

۷۷۱ کدام گزینه درباره دین و اعتقادات مذهبی اعراب پیش از ظهور اسلام نادرست است؟

- ۱) بیشتر ساکنان عربستان، به ویژه اهالی مکه، بت پرست بودند.
- ۲) مردم مکه تحت تأثیر آیین ابراهیمی به «الله» به عنوان خدای بزرگ اعتقاد داشتند.
- ۳) آن‌ها مانند سایر پیروان آیین‌های شرک، به جهان پس از مرگ معتقد بودند.
- ۴) آنان سنت ابراهیمی حج را به جا می‌آوردند، اما آن را با آداب و رسوم شرک‌آلود آمیخته بودند.

۷۷۲ «حنفاء» چه کسانی بودند؟

- ۱) معدودی از اعراب پیرو حضرت ابراهیم(ع) که از بت پرستی کناره‌گیری کرده و از گوشت قربانی آن‌ها نمی‌خوردند.
- ۲) گروهی از قبایل عرب که در آستانه ظهور اسلام به یهودیت و مسیحیت گرویدند.
- ۳) کسانی که سنت ابراهیمی حج را به جا می‌آوردند، اما آن را با عقاید خرافی خود درآمیخته بودند.
- ۴) اعراب مشرکی که بت‌های سنگی و چوبی را می‌پرستیدند و نذرهای فراوانی را نثار آن‌ها می‌کردند.

۷۷۳ قبیله‌های مسیحی و یهودی عرب، به ترتیب، در کدام مناطق ساکن بودند؟

- ۱) یثرب - طائف
- ۲) نجران - یثرب
- ۳) طائف - نجران
- ۴) مکه - مدینه

۷۷۴ مهم‌ترین صفتی که قرآن مجید، اعراب دوره پیامبر(ص) را با آن یاد کرده، کدام است و این صفت دلالت بر چیست؟

- ۱) بت پرستی - نداشتن تفکر و اندیشه توحیدی
- ۲) جاهلی - نادانی و فقدان علم و معرفت
- ۳) جاهلی - فرهنگ و اخلاق خشن، گستاخ و کینه‌جویی
- ۴) بت پرستی - وجود بت‌های سنگی و چوبی متعدد

۷۷۵ حضرت محمد(ص) در شهر در قبیله و طایفه به دنیا آمد. ایشان

- ۱) مدینه - بنی‌هاشم - قریش - پیش از تولد، پدرش عبدالله را از دست داد.
- ۲) مدینه - قریش - بنی‌هاشم - پس از مرگ مادرش، تحت سرپرستی ابوطالب قرار گرفت.
- ۳) مکه - بنی‌هاشم - قریش - پیش از بعثت، اوقاتی از سال را در غار حرا مشغول دعا و عبادت می‌شدند.
- ۴) مکه - قریش - بنی‌هاشم - در سن ۴۰ سالگی مبعوث و پیام‌آور دین اسلام شد.

۷۷۶ پیامبر اکرم(ص) در کدام شهر و با نزول نخستین آیات کدام سوره به پیامبری مبعوث شدند؟

- ۱) مکه - علق
- ۲) مدینه - علق
- ۳) مکه - توحید
- ۴) مدینه - توحید

۷۷۷ دعوت پنهانی پیامبر(ص) چند سال طول کشید و کدام عبارت درباره این دوره صحیح است؟

- ۱) سه سال - حضرت خدیجه (س)، حضرت علی(ع) و ابوطالب (ع) نخستین کسانی بودند که به اسلام ایمان آوردند.
- ۲) سه سال - پیامبر افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می‌کرد.
- ۳) پنج سال - دعوت پیامبر(ص) محدود به خانواده و خویشاوندان ایشان بود.
- ۴) پنج سال - در این مدت، پیامبر(ص) و پیروانش در خانه کعبه نماز می‌گذاشتند.

۷۷۸

دعوت پیامبر اسلام(ص) در آغاز بر دو رکن استوار بود. آن دو کدام‌اند؟

- (۱) دست برداشتن از شرک و بت‌پرستی و پیروی از دستورات پیامبر(ص)
 (۲) اعتقاد به روز رستاخیز و پیروی از دستورات پیامبر(ص)
 (۳) پرستش خدای یگانه و دست برداشتن از شرک و بت‌پرستی
 (۴) پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز

۷۷۹

کدام علت نقش کمتری در مخالفت سران مشرک قریش با اسلام و پیامبر(ص) داشت؟

- (۱) احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها
 (۲) بی‌ارزش شدن نظام و سنت‌های زندگی قبیله‌ای
 (۳) ترس از متزلزل شدن موقعیت تجاری و سیاسی شهر مکه
 (۴) رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای اعراب

۷۸۰

چرا سران مشرک در ابتدای دعوت اسلامی، مخالفت و دشمنی شدید با رسول خدا(ص) ابراز نمی‌داشتند؟

- (۱) زیرا دعوت پیامبر(ص) محدود به خانواده‌شان بود و از این بابت احساس نگرانی نمی‌کردند.
 (۲) چون ابولهب رئیس به عنوان رئیس طایفه بنی‌هاشم، به حمایت از پیامبر(ص) برخاسته بود.
 (۳) زیرا ممکن بود تعصبات طایفه‌ای و قبیله‌ای را برانگیزد و باعث ایجاد جنگ و خونریزی شود.
 (۴) چون که دعوت پیامبر(ص) را منافی آیین، آداب و سنت‌های پدران و اجداد خویش نمی‌دیدند.

۷۸۱

از آن جایی که درگیری با پیامبر(ص) چندان آسان نبود، مشرکان مکه برای مقابله با گسترش دعوت پیامبر(ص) چه تصمیمی گرفتند؟

- (۱) هر طایفه از مسلمان شدن اعضای خود جلوگیری کند.
 (۲) ابوطالب، رئیس قبیله قریش را وادار کنند که دست از حمایت محمد بردارد.
 (۳) قبیله قریش را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.
 (۴) با طایفه بنی‌هاشم وارد جنگ شوند.

۷۸۲

در پی ، پیامبر(ص)، گروهی از را به سرپرستی به حبشه فرستاد.

- (۱) تحریم اجتماعی و اقتصادی بنی‌هاشم - افرادی که از پشتیبانی قبیله و طایفه‌ای برخوردار نبودند - زیدبن حارثه
 (۲) افزایش آزار و اذیت سران مشرک مکه - افراد طایفه بنی‌هاشم - جعفر بن ابی‌طالب
 (۳) تحریم اجتماعی و اقتصادی بنی‌هاشم - افراد طایفه بنی‌هاشم - زیدبن حارثه
 (۴) افزایش آزار و اذیت سران مشرک مکه - افرادی که از پشتیبانی قبیله و طایفه قدرتمندی برخوردار نبودند - جعفر بن ابی‌طالب

۷۸۳

سران قبیله قریش پس از باخبر شدن از مهاجرت مخفیانه مسلمانان به حبشه، چه کردند؟

- (۱) اموال مهاجرین را مصادره کردند.
 (۲) مسلمانان را در شعب ابوطالب منزوی کردند.
 (۳) نمایندگانی را برای بازگرداندن آنان به حبشه فرستادند.
 (۴) دامنه شکنجه مسلمانان را افزایش دادند.

۷۸۴

با کدام حادثه، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا(ص) بیشتر شد و پیامبر(ص) در مقابل به کدام شهر سفر کردند و با چه واکنشی روبه‌رو شدند؟

- (۱) رحلت ابوطالب - طائف - بی‌احترامی و اهانت
 (۲) رحلت ابوطالب - طائف - استقبال پرشور مردم
 (۳) ناکارآمدی تحریم اقتصادی - یثرب - استقبال پرشور مردم
 (۴) ناکارآمدی تحریم اقتصادی - یثرب - بی‌احترامی و اهانت

۷۸۵

جسارت و آزار مشرکان مکه علیه پیامبر(ص) از چه سالی شدت گرفت و پیامبر(ص) در مقابل چه سیاستی را در پیش گرفتند؟

- (۱) نهم بعثت - در پی جلب حمایت طایفه خود برآمدند.
 (۲) دهم بعثت - گروهی از مسلمانان را به حبشه فرستادند.
 (۳) نهم بعثت - در پی مهاجرت از شهر مکه برآمدند.
 (۴) دهم بعثت - تلاش‌های خود را به ایام حج محدود ساختند.

۷۸۶

کدام یک از عوامل زیر، نقش مهم‌تری در عدم پذیرش پیامبر(ص) و دعوت او توسط اهالی طائف داشت؟

- (۱) اعتقاد راسخ مردم طائف به بت‌ها و بت‌پرستی
 (۲) ترس از متزلزل شدن موقعیت تجاری خود
 (۳) حسادت به موقعیت و نفوذ پیامبر در مردم
 (۴) عدم آشنایی آن‌ها با پیامبر(ص) و غریبه انگاشتن او

۷۸۷ «معظم بن عدی» چه کسی بود؟

- (۱) پسرخوانده پیامبر و از جمله نخستین کسانی بود که دین اسلام را پذیرفت.
 (۲) از سران ثروتمند قریش بود که نقش مهمی در آزار و اذیت پیامبر(ص) و مسلمانان داشت.
 (۳) از اشراف مکه و کسی بود که پیامبر(ص) با حمایت‌خواهی از او، توانست از طائف به مکه بازگردد.
 (۴) از اهالی یثرب بود که در ایام حج با پیامبر(ص) و اسلام آشنا شد.

(دافل ۱۴۰۰)

۷۸۸ دلیل تغییر قبله مسلمانان از بیت المقدس به مکه به فرمان الهی چه بود؟

- (۱) بهانه جویی های یهودیان مدینه
 (۲) کارشکنی رؤسای سه قبیله بزرگ یهود
 (۳) پاسخ به بهانه جویی گروه های مسیحی ساکن یثرب
 (۴) احترام به سنت ابراهیمی حج و درخواست گروه حنفا

(دافل ۹۸)

۷۸۹ کدام فرد، رهبر منافقان یثرب در دوره حضرت محمد (ص) بود؟

- (۱) عبدالله بن اُبی
 (۲) حباب بن منذر
 (۳) سعد بن عباده
 (۴) مروان بن حکم

(دافل ۹۲)

۷۹۰ مهم ترین پیامد صلح حدیبیه رسول اکرم (ص) در سال ششم هجری با کفار قریش کدام است؟

- (۱) گسترش دامنه تبلیغات اسلام
 (۲) زیارت خانه خدا بدون حضور مشرکین
 (۳) اخراج یهودیان پیمان شکن از مدینه
 (۴) به خطر افتادن ارتباط تجاری قریش با یهودیان

۷۹۱ ساکنان شهر یثرب

- (۱) یهودیانی بودند که به سبب آزار و اذیت امپراتوری روم، از فلسطین به اینجا کوچ کرده بودند.
 (۲) به لحاظ دینی و اعتقادی، بت پرست بودند.
 (۳) چندین حکومت به سرکردگی سران قبایل تشکیل داده بودند.
 (۴) روابط تجاری و سیاسی گسترده ای با دیگر شهرها و مناطق عربستان نداشتند.

۷۹۲ علت تداوم درگیری ها و دشمنی های میان قبایل ساکن در یثرب، پیش از هجرت پیامبر (ص)، چه بود؟

- (۱) دشمنی و کارشکنی های یهودیان
 (۲) اختلافات شدید مذهبی و اعتقادی
 (۳) تلاش یهودیان در زنده نگه داشتن اختلافات
 (۴) عدم وجود مرجعیت سیاسی قدرتمند

۷۹۳ کدام گزینه درباره قبیله اوس و خزرج نادرست است؟

- (۱) از قبایل یهود ساکن در یثرب بودند.
 (۲) از یمن به یثرب مهاجرت کرده بودند.
 (۳) به کشاورزی اشتغال داشتند.
 (۴) به لحاظ اعتقادی، بت پرست بودند.

۷۹۴ سابقه حضور یهودیان در یثرب به چه زمانی بازمی گردد و از کجا به این منطقه کوچ کرده بودند؟

- (۱) قرون نخستین هجری - یمن
 (۲) قرون نخستین میلادی - فلسطین
 (۳) قرون نخستین هجری - فلسطین
 (۴) قرون نخستین میلادی - یمن

۷۹۵ کدام گزینه درباره اوضاع اقتصادی یثرب پیش از هجرت پیامبر (ص) صحیح است؟

- (۱) بیشتر مردم یثرب صحراگرد بودند و از طریق پرورش بز و شتر و راهزنی تأمین معاش می کردند.
 (۲) اغلب مردم از طریق پرورش دام زندگی خود را تأمین می کردند و از رفاه زیادی برخوردار نبودند.
 (۳) اغلب مردم به کشاورزی اشتغال داشتند و از درآمد و رفاه اقتصادی بالایی برخوردار نبودند.
 (۴) روابط تجاری گسترده با قبایل و ساکنان دیگر شهرهای عربستان، رفاه نسبی خوبی را برای مردم یثرب فراهم آورده بود.

۷۹۶ حضور یهودیان در شهر یثرب موجب شده بود که

- (۱) اکثر قبایل ساکن در این شهر به دین یهود گرایش پیدا کنند.
 (۲) آیین یهودیت با اعتقادات خرافی بت پرستی آمیخته شود.
 (۳) مردم این شهر به الله به عنوان خدای بزرگ در کنار بت های خود اعتقاد داشته باشند.
 (۴) بت پرستان یثرب، اطلاعاتی درباره تاریخ پیامبران الهی کسب نمایند.

۷۹۷) در پیمان عقبه که در سال بعثت، میان پیامبر(ص) و اهالی یثرب بسته شد،

- ۱) اول - سیزدهم - ۷۳ مرد و ۲ زن از اهالی این شهر با پیامبر(ص) هم‌پیمان شدند.
- ۲) اول - دوازدهم - شش نفر از مردم یثرب در جریان مراسم حج در مکه اسلام را پذیرفتند.
- ۳) دوم - سیزدهم - شمار قابل توجهی از اعضای قبیله‌های مختلف حضور داشتند.
- ۴) دوم - دوازدهم - ۱۲ مرد یثربی در نزدیکی منا با پیامبر(ص) بیعت کردند.

۷۹۸) چه تعداد از عبارت‌های زیر، در مورد «پیمان عقبه دوم» صحیح است؟

- الف) در سال ۱۳ هجری و در جریان مراسم حج میان پیامبر(ص) و اهالی یثرب بسته شد.
- ب) زنان نیز در این پیمان با پیامبر(ص) حضور داشتند.
- ج) بیانگر نفوذ و گسترش چشم‌گیر اسلام در یثرب بود.
- د) شمار قابل توجهی از اعضای قبایل مختلف، از جمله اوس و خزرج در آن حضور داشتند.
- ه) در نتیجه آن، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد.

۱) ۵ ۲) ۴ ۳) ۳ ۴) ۲ ۵) ۲

۷۹۹) مسلمانان مکه به دنبال عازم شهر یثرب شدند و تا سال در این شهر ماندند.

- ۱) هجرت پیامبر(ص) از مکه - ۱۱ ق
- ۲) هجرت پیامبر(ص) از مکه - ۸ ق
- ۳) پیمان عقبه دوم - ۸ ق
- ۴) پیمان عقبه دوم - ۱۱ ق

۸۰۰) از شروط بیعت با پیامبر و پذیرش دعوت اسلام پس از پیمان عقبه دوم:

- ۱) تشکیل نیروی نظامی برای مقابله با کفار
- ۲) هجرت به یثرب و ترک نکردن آن شهر
- ۳) عقد پیمان برادری با دیگر مسلمانان
- ۴) عدم کارشکنی میان مسلمانان و حکومت اسلامی

۸۰۱) پس از عقد پیمان عقبه دوم، پیامبر(ص) چه شرطی را برای پذیرش بیعت با خود و دعوت به اسلام قرار دادند و ایشان نیز به دنبال کدام مسئله عازم یثرب شدند؟

- ۱) تشکیل نیروی نظامی برای مقابله با کفار - درگذشت ابوطالب
- ۲) هجرت به یثرب و ترک نکردن آن شهر - اطلاع از توطئه مشرکان در دارالندوه
- ۳) تشکیل نیروی نظامی برای مقابله با کفار - اطلاع از توطئه مشرکان در دارالندوه
- ۴) هجرت به یثرب و ترک نکردن آن شهر - درگذشت ابوطالب

۸۰۲) نخستین اقدام پیامبر(ص) در بدو ورود به مدینه، بود. ایشان

- ۱) ساخت مسجد - از این مکان برای اقامت مهاجران مکه استفاده می‌کردند.
- ۲) ساخت مسجد - این مسجد را پایگاه حکومتی خود و محل انجام عبادت و آموزش قرار دادند.
- ۳) عقد پیمان برادری میان مهاجر و انصار - به منظور برقراری نظم و امنیت در شهر، این اقدام را انجام دادند.
- ۴) عقد پیمان برادری میان مهاجر و انصار - به منظور برقراری نظم و امنیت در شهر، این اقدام را انجام دادند.

۸۰۳) منظور از «اهل صفه» چه کسانی بودند؟

- ۱) مسلمانان اهل مدینه که مهاجران مکه را در خانه‌های خود اسکان دادند.
- ۲) انصاری که زمین‌های خود را به پیامبر(ص) و مهاجران مکه بخشیدند.
- ۳) مهاجران بی‌بضاعتی که در جوار مسجدالنبی اقامت گزیدند.
- ۴) کسانی که در احداث مسجدالنبی به پیامبر(ص) یاری رساندند.

۸۰۴) پیامبر(ص) تحت تأثیر چه عاملی درصدد ایجاد وابستگی میان مهاجران و انصار و همزیستی مسالمت‌آمیز میان ساکنان مدینه، اقداماتی را انجام دادند و

هدف نهایی این اقدامات چه بود؟

- ۱) حملات مکرر مشرکان مکه و همکاری منافقان و یهودیان با آن‌ها - اجتماع مردم مدینه علیه مشرکان مکه
- ۲) سابقه اختلافات میان قبایل و طوایف مسلمان مدینه و حضور یهودیان و بت‌پرستان در کنار مسلمانان در این شهر - اجتماع مردم مدینه علیه مشرکان مکه
- ۳) حملات مکرر مشرکان مکه و همکاری منافقان و یهودیان با آن‌ها - تأمین نظم و امنیت در مدینه
- ۴) سابقه اختلافات میان قبایل و طوایف مسلمان مدینه و حضور یهودیان و بت‌پرستان در کنار مسلمانان در این شهر - تأمین نظم و امنیت در مدینه

۸۰۵) پیوند برادری در ماه‌های نخستین پس از هجرت پیامبر(ص) به مدینه، به منظور و اغلب بین برقرار گردید.

- ۱) تأمین امنیت شهر - دو تن از مهاجران
- ۲) ایجاد همدلی میان مسلمانان - یکی از مهاجران و یکی از انصار
- ۳) انسجام وابستگی‌های قبیله‌ای - یکی از انصار و یکی از مهاجران
- ۴) تحکیم وحدت دینی - دو تن از انصار

۸۰۶ کدام گزینه دربارهٔ پیمان نامهٔ عمومی مدینه نادرست است؟

- ۱) تنظیم این پیمان نامه مهم‌ترین اقدام پیامبر(ص) برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در مدینه به شمار می‌رود.
- ۲) پیامبر(ص) به منظور ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، آن را تدوین و تنظیم کرد.
- ۳) بر اساس آن، حقوق و مسئولیت‌های هر یک از گروه‌های مسلمان و غیرمسلمان و چگونگی ارتباط آن‌ها با یکدیگر مشخص می‌شد.
- ۴) این پیمان نامه سرآغازی بر تأسیس امت و حکومت اسلامی بود.

۸۰۷ پیمان نامهٔ عمومی مدینه مهم‌ترین اقدام پیامبر(ص) برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجم در چارچوب دین اسلام به شمار می‌رود؛ زیرا.....

- ۱) مسلمانان را در برابر تهدیدات یهودیان و قریش با هم متحد می‌ساخت.
- ۲) موجب تقویت بنیان‌های اسلام در شبه جزیرهٔ عربستان می‌شد.
- ۳) حقوق و مسئولیت‌های گروه‌های مسلمان و غیرمسلمان و چگونگی ارتباط آن‌ها با یکدیگر را مشخص می‌کرد.
- ۴) پیامبر(ص) به منظور ایجاد همدلی و وحدت میان مسلمانان آن را تنظیم و تدوین کرده بود.

۸۰۸ بعد از پیمان نامهٔ مدینه، کدام مورد باعث تکمیل نظام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام گردید؟

- ۱) پیروزی در غزوات
- ۲) نزول آیات مربوط به جهاد و خمس و زکات
- ۳) تشکیل سپاه مقتدر اسلام
- ۴) معرفی حضرت علی (ع) به عنوان جانشین

۸۰۹ به دنبال کدام مسئله، پیامبر(ص) تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت؟

- ۱) نزول آیات جهاد
- ۲) حمله قریش به مدینه
- ۳) تحریکات یهودیان علیه مسلمانان
- ۴) اقدامات تفرقه‌انگیز عبدالله بن ابی

۸۱۰ نیروی نظامی مسلمانان تشکیل شد و در آغاز، چندین عملیات نظامی محدود با هدف در خارج از مدینه انجام دادند، زیرا

- ۱) در سال نخست هجرت - تضعیف موقعیت یهودیان در منطقه - آن‌ها علیه حکومت اسلامی و مسلمانان کارشکنی می‌کردند.
- ۲) در سال دوم هجرت - تضعیف قدرت و موقعیت قریش در منطقهٔ حجاز - آنان سایر قبایل شبه جزیرهٔ عربستان را علیه مسلمانان تحریک می‌کردند.
- ۳) به دنبال نزول آیات جهاد - تهدید مسیر تجارت مشرکان مکه به شام - آنان اموال مهاجران مسلمان را در مکه تصرف و غارت کرده بودند.
- ۴) به دنبال حملات مکرر مشرکان مکه - کسب غنیمت - مسلمانان به خاطر حضور در نیروی نظامی حقوق نمی‌گرفتند، اما از غنایم جنگی بهره می‌بردند.

۸۱۱ غزوهٔ بدر در نتیجهٔ چه عاملی و در چه سالی میان مسلمانان و مشرکان مکه رخ داد و پیامد آن چه بود؟

- ۱) تحریک قبایل ساکن در شبه جزیرهٔ عربستان علیه مسلمانان توسط قبیلهٔ قریش - اول هجرت - تضعیف موقعیت و قدرت قریشیان در منطقهٔ حجاز
- ۲) تداوم سیاست تعقیب کاروان‌های قریش توسط مسلمانان - اول هجرت - تضعیف موقعیت و قدرت قریشیان در منطقهٔ حجاز
- ۳) تحریک قبایل ساکن در شبه جزیرهٔ عربستان علیه مسلمانان توسط قبیلهٔ قریش - دوم هجرت - گرایش ساکنان منطقهٔ حجاز به رسول خدا(ص) و اسلام
- ۴) تداوم سیاست تعقیب کاروان قریش توسط مسلمانان - دوم هجرت - گرایش ساکنان منطقهٔ حجاز به رسول خدا(ص) و اسلام

۸۱۲ کدام گزینه به ترتیب دربارهٔ غزوهٔ احد، درست و دربارهٔ جنگ خندق، نادرست است؟

- ۱) در سال سوم هجرت رخ داد - میان مسلمانان مدینه با سپاه بزرگی از جنگجویان قریشی و قبیله‌های هم‌پیمان آنان روی داد.
- ۲) هدف قریشیان از این جنگ، جبران شکست بدر بود - مشرکان به موفقیت نسبی دست یافتند.
- ۳) قریشیان علی‌رغم به کارگیری تمام نیرو و توان خود، شکست خوردند - فرماندهی سپاه قریش را ابوسفیان بر عهده داشت.
- ۴) زمینهٔ گسترش محدودهٔ حکومت پیامبر(ص) را فراهم آورد - آن را غزوهٔ احزاب نیز می‌نامند.

۸۱۳ کدام گزینه دربارهٔ «عبدالله بن ابی» نادرست است؟

- ۱) از بزرگان یثرب بود که پیش از هجرت پیامبر(ص) به این شهر، گروهی از مردم یثرب، قصد داشتند او را به ریاست شهر خود برگزینند.
- ۲) او در سال سوم هجری و پس از پیروزی مسلمانان در جنگ بدر، اظهار مسلمانی کرد، اما نقش وی در بسیاری از آشوب‌ها آشکار است.
- ۳) در سال چهارم هجری و در جریان محاصرهٔ یهودیان بنی‌نضیر توسط مسلمانان، یهودیان را به مقاومت در برابر پیامبر(ص) تشویق می‌کرد.
- ۴) او به همراه سپاهیان در غزوه‌های احد و تبوک از سپاه اسلام جدا شد و در جنگ شرکت نکرد.

۸۱۴ در سال‌های استقرار پیامبر(ص) در مدینه، از جمله نمونه‌های اختلاف‌افکنی میان مسلمانان توسط یهودیان، می‌توان به سرودن اشعاری دربارهٔ جنگ

..... توسط شاعر یهودی اشاره کرد.

۸۱۵ کدام گزینه از جمله پیامدهای ناکامی قریش در جنگ خندق نمی باشد؟

- (۱) کاهش فعالیت‌های نظامی مشرکان مکه علیه مسلمانان
 (۲) فراهم آمدن زمینه مساعد برای نشر اسلام در میان قبایل ساکن در حجاز
 (۳) امکان گسترش محدوده حکومت پیامبر(ص)
 (۴) اعلام خانه کعبه به عنوان حرم اسلامی

۸۱۶ پیمان صلح «حدیبه» در سال چندم هجرت و میان مسلمانان با چه کسانی بسته شد و چند سال دوام آورد؟

- (۱) ششم - مشرکان مکه - دو
 (۲) ششم - یهودیان مدینه - دو
 (۳) هشتم - مشرکان مکه - پنج
 (۴) هشتم - یهودیان مدینه - پنج

۸۱۷ قرآن کریم از کدام واقعه با عنوان «پیروزی آشکار» یاد می کند؟

- (۱) حادثه غدیر خم
 (۲) صلح حدیبیه
 (۳) فتح مکه
 (۴) ابلاغ سوره براءت

۸۱۸ مسلمانان در سال چندم هجری مکه را به صورت مسالمت آمیز فتح کردند و چه عاملی مقدمات این فتح را فراهم آورد؟

- (۱) هشتم - اقدامات قریشیان در تحریک عبدالله بن ابی علیه پیامبر(ص)
 (۲) نهم - ناکامی قریش در جنگ احزاب علیه مسلمانان
 (۳) نهم - دشمنی‌های ابوسفیان و تشویق قریش به جنگ علیه مسلمانان
 (۴) هشتم - نقض پیمان صلح حدیبیه توسط مشرکان

۸۱۹ در سال وفود

- (۱) یا نهم هجری، شهر مکه توسط سپاه اسلام به صورت مسالمت آمیز فتح شد.
 (۲) هیئت‌های نمایندگی قبایل مختلف عرب با حضور در مدینه دین اسلام را پذیرفتند و فرمانبرداری خود را از پیامبر(ص) اعلام کردند.
 (۳) حاکمان محلی عمان، بحرین، نجران و یمن، به اسلام گرویده و با بستن پیمان، تابع حکومت مدینه شدند.
 (۴) پیامبر در جریان سفر حج، طی خطبه‌ای طولانی، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را اعلام کرد.

۸۲۰ پس از کدام واقعه، مکه خانه خدا حرم اسلامی اعلام شد و مشرکان حق ورود به آنجا را نداشتند؟

- (۱) عقد پیمان صلح حدیبیه میان مسلمانان و مشرکان
 (۲) آغاز دعوت جهانی پیامبر(ص) و ارسال نامه‌هایی به امپراتوری‌های ایران و روم
 (۳) حادثه غدیر خم و معرفی حضرت علی(ع) به عنوان جانشین رسول خدا(ص)
 (۴) نزول سوره براءت و ابلاغ آن توسط حضرت علی(ع)

۸۲۱ پیامبر(ص) در غدیر خم علاوه بر معرفی علی(ع) به جانشینی خود، چه مواردی را اعلام نمودند؟

- (۱) براءت از مشرکین
 (۲) گسیل سپاه اسلام به سوی سرحدات شام
 (۳) ختم نزول قرآن و اتمام رسالت خویش
 (۴) تأکید بر کسب علم و دانش

۸۲۲ رسول خدا(ص) در واپسین روزهای زندگانی خود قصد داشت سپاهی را به فرماندهی ، به منظور به سوی اعزام کند که در پی

مخالفت برخی از صحابه، عملی نشد.

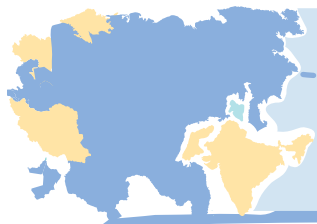
- (۱) حضرت علی(ع) - ریشه‌کن کردن شرک و بت پرستی - مرزهای ایران
 (۲) حضرت علی(ع) - مقابله با کارشکنی‌های یهودیان - سرحدات شام
 (۳) اسامه بن زید - مقابله با تهدیدات رومیان - سرحدات شام
 (۴) اسامه بن زید - گسترش قلمرو اسلام - مرزهای ایران

۸۲۳ سپاهیان اسلام در نیروی نظامی که پیامبر(ص) تشکیل داده بودند، ، اما در مقابل

- (۱) حقوق نمی گرفتند - سهم خود را از غنایم جنگی دریافت می کردند.
 (۲) حقوق می گرفتند - حکومت اسلامی وظیفه‌ای در قبال تهیه تجهیزات نظامی آنان نداشت.
 (۳) غنایم دریافت می کردند - چهار پنجم آن را به پیامبر(ص) واگذار می کردند.
 (۴) غنایم دریافت نمی کردند - حکومت اسلامی به آنان حقوق پرداخت می کرد.

۸۲۴ همه موارد زیر، از جمله منابع مالی حکومت اسلامی در زمان رسول خدا(ص) است؛ به جز

- (۱) زکات که همه مسلمانان موظف به پرداخت آن بودند.
 (۲) مالیات سرانه‌ای که مردان بالغ اهل کتاب و توانمند به لحاظ مالی ملزم به پرداخت آن بودند.
 (۳) نیمی از محصول سالانه کشاورزان یهودی ساکن در فدک
 (۴) درآمدهای حاصل از فتح سرزمین‌های جدید

درس اول:

معنا و مفهوم ناحیه

(دافل ۱۳۰۰)

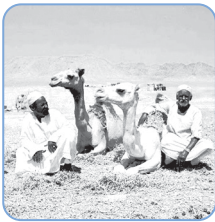
۴۳۳- چگونه جغرافی دانان، سطح زمین را ناحیه بندی می کنند؟

- (۱) تقسیم بندی نواحی جغرافیایی
- (۲) تعیین حدود نواحی جغرافیایی
- (۳) مطالعه شباهت ها و تفاوت های مکان ها
- (۴) وحدت یابی مکان ها و فضاهای جغرافیایی

(فارج ۱۳۰۰)

۴۳۴- کدام گزینه، با توجه به تصویر روبه رو، عبارت تدوین شده را به درستی کامل می کند؟

«هر مکان در روی زمین ویژگی هایی دارد و»

- (۱) میان هر واحد با واحد مجاور تفاوت وجود دارد.
- (۲) میان اجزا و پدیده های آن، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد.
- (۳) تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان بستگی دارد.
- (۴) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی میان عناصر طبیعی و انسانی است.

(دافل ۹۹)

۴۳۵- کدام گزینه با توجه به تصویر روبه رو، دلیل مناسبی برای وجود «ساختمان های بلند مرتبه» است؟

- (۱) تجارت دریایی و حمل و نقل بین المللی
- (۲) افزایش تقاضا و بالا بودن قیمت زمین
- (۳) استقرار مؤسسات حمل و نقل و مراکز درمانی
- (۴) رونق فعالیت های مربوط به تجارت و گردشگری

۴۳۶- می توان گفت بخشی از سطح زمین است که ویژگی های جغرافیایی همگون و خاصی دارد و با بخش های مجاور خود متفاوت است.

- (۱) بیوم
 - (۲) اکوسیستم
 - (۳) ناحیه
 - (۴) ناحیه قلب
- ۴۳۷- با توجه به نواحی بارشی ایران، کدام ناحیه بیشترین میزان بارش را تجربه می کند؟
- (۱) ناحیه خزر غربی
 - (۲) ناحیه زاگرس و آذربایجان
 - (۳) ناحیه خراسان شمالی
 - (۴) ناحیه خزر شرقی

۴۳۸- کرایوزول:

- (۱) خاک یخ بسته نواحی توندرا است.
- (۲) خاکی بسیار حاصلخیز است.
- (۳) مملو از مواد آلی است.
- (۴) خاک جنگل های بارانی استوایی است.

۴۳۹- در امریکای جنوبی کدام نوع از پوشش گیاهی فراوان یافت می شود؟

- (۱) تایگا
- (۲) جنگل های بارانی استوایی
- (۳) ساوان
- (۴) علفزارهای کوتاه قد

۴۴۰- اساس کار ناحیه بندی چیست و انتخاب معیار برای ناحیه بندی به چه مسأله ای بستگی دارد؟

- (۱) طرز تفکر جغرافی دان - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان
- (۲) طرز تفکر جغرافی دان - عوامل طبیعی و انسانی موجود در منطقه
- (۳) معیار و ملاکی که جغرافی دان برمیگزیند - عوامل طبیعی و انسانی موجود در منطقه
- (۴) معیار و ملاکی که جغرافی دان برمیگزیند - هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان

۴۴۱- تعریف زیر بیانگر کدام اصطلاح جغرافیایی است؟

«بخشی از سطح زمین که ویژگی های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش های مجاور خود متفاوت است.»

- (۱) اکوسیستم
- (۲) زیست بوم
- (۳) ناحیه
- (۴) بیوم

۴۴۲- پاسخ درست هر یک از موارد زیر در کدام گزینه آمده است؟

- (الف) خاک یخ بسته نواحی توندرا
 (ب) خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها
 (۱) پودزول - چرنوزوم (۲) کرایوزول - ورتیزول (۳) پودزول - ورتیزول (۴) کرایوزول - چرنوزوم

۴۴۳- کدام یک از گزینه های زیر پیرامون مفهوم ناحیه نادرست است؟

- (۱) میان اجزا و پدیده های برخی مکان ها نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد.
 (۲) پیوستگی و هماهنگی یک مکان آن را از سایر مکان ها جدا می کند.
 (۳) مکان هایی که ویژگی های مشابهی دارند، همان نواحی هستند.
 (۴) یکی از کارهای جغرافی دانان مطالعه شباهت ها و تفاوت های مکان هاست.

۴۴۴- ناحیه بخشی از سطح زمین است که و در نتیجه

- (۱) ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - با بخش های مجاور خود متفاوت است.
 (۲) ویژگی های جغرافیایی همگونی دارد - شباهت ها و تفاوت هایی با نواحی مجاور دارد.
 (۳) ویژگی های طبیعی و انسانی خاصی دارد - با بخش های مجاور خود شباهت دارد.
 (۴) ویژگی های طبیعی و انسانی خاصی دارد - تفاوتی با نواحی مجاور ندارد.

۴۴۵- جغرافی دانان برای ناحیه بندی معمولاً را به کار می گیرند و نواحی را

- (۱) یک معیار - روی نقشه ترسیم می کنند.
 (۲) چند معیار - روی زمین ترسیم می کنند.
 (۳) یک معیار - روی سطح زمین علامت گذاری می کنند.
 (۴) چند معیار - روی سطح زمین مرز بندی می کنند.

۴۴۶- عبارت زیر مربوط به کدام نوع از خاک است؟

«خاکی حاصلخیز و غنی از مواد آلی و ریشه علفزارهاست.»

- (۱) کرایوزول (۲) چرنوزوم (۳) سیروزوم (۴) پودزول

۴۴۷- زیست بوم چیست و نام دیگر آن در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) زیست بوم ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می شوند - بیوم
 (۲) زیست بوم ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می شوند - اکوسیستم
 (۳) زیست بوم ها جزء نواحی طبیعی یا انسانی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی، زندگی جانوری و جمعیت خاصی که دارند از بقیه متمایز می شوند - اکوسیستم
 (۴) زیست بوم ها جزء نواحی طبیعی یا انسانی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی، زندگی جانوری و جمعیت خاصی که دارند از بقیه متمایز می شوند - بیوم

۴۴۸- زبان بیشترین سخنگو را در کشور سوئیس دارد.

- (۱) آلمانی (۲) فرانسه (۳) ایتالیایی (۴) رمانش

۴۴۹- کدام گزینه در تعریف زیست بوم به درستی آمده است و جنگل های تایگا به طور عمده در کدام منطقه دیده می شود؟

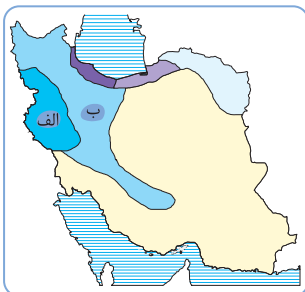
- (۱) نواحی طبیعی که به سبب پوشش گیاهی و جانوری خاص خود از بقیه متمایز می شوند - آمریکای شمالی
 (۲) نواحی طبیعی و انسانی که دارای ویژگی های خاصی می باشند - آمریکای جنوبی
 (۳) نواحی طبیعی که به سبب پوشش گیاهی و جانوری خاص خود از بقیه متمایز می شوند - آمریکای جنوبی
 (۴) نواحی طبیعی و انسانی که دارای ویژگی های خاصی می باشند - آمریکای شمالی

۴۵۰- کدام یک از زبان های زیر، از زبان های رسمی کشور سوئیس نیست؟ اکثریت مردم این کشور به کدام زبان تکلم می کنند؟

- (۱) فرانسه - ایتالیایی (۲) اسپانیایی - آلمانی (۳) ایتالیایی - آلمانی (۴) ژمانش - فرانسه

۴۵۱- با توجه به نقشه مقابل که نواحی بارشی ایران را نمایش می دهد، به ترتیب «الف» و «ب» کدامند؟

- (۱) کردستان - زاگرس و آذربایجان
 (۲) داخلی - زاگرس و آذربایجان
 (۳) داخلی - کردستان
 (۴) کردستان - خزر غربی

۴۵۲- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، همیشه چند معیار را به‌کار می‌گیرند.
- (۲) آن‌ها با توجه به معیارهای خود، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند.
- (۳) ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است، براساس طرز تفکر جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
- (۴) انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به هدف تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۴۵۳- کدام گزینه درستی یا نادرستی عبارات زیر را نشان می‌دهد؟

- (الف) تقسیم‌بندی سطح زمین به واحدهای جغرافیایی کاری است که اخیراً مورد توجه جغرافی‌دانان قرار گرفته است.
 (ب) وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنیم، در واقع ناحیه‌بندی کرده‌ایم.
 (ج) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود.
 (۱) غ - ص - غ (۲) غ - غ - ص (۳) غ - ص - ص (۴) ص - غ - ص

۴۵۴- چه تعداد از عبارات زیر از جمله دلایل کار ناحیه‌بندی است؟

- 🔗 شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌ها
 🔗 برنامه‌ریزی صحیح برای مکان‌ها
 🔗 علمی کردن مطالعات و تحقیقات
 🔗 یافتن ویژگی غالب هر ناحیه
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۵۵- براساس کدام معیار، ایران به نواحی داخلی، آذربایجان و زاگرس، کردستان و ... تقسیم شده است؟

- (الف) ترکیب ویژگی‌های عمده بارش
 (ب) میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه
 (ج) ناهمواری، آب‌وهوا و پوشش گیاهی
 (د) دما، بارش و رطوبت ماهیانه
- (۱) ب - د (۲) الف - ب (۳) ج - الف (۴) د - ج

۴۵۶- کدام قوم پراکندگی بیشتری در کشور افغانستان دارد؟

- (۱) تاجیک (۲) هزاره (۳) ازبک (۴) پشتون

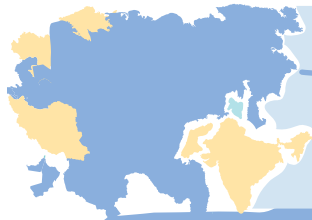
۴۵۷- چه تعداد از موارد زیر مربوط به عوامل انسانی ناحیه‌بندی است؟

- (الف) جمعیت (ب) قومیت (ج) دین (د) نوع فعالیت اقتصادی (ه) زبان
 (۱) شش (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه (و) فرهنگ

۴۵۸- چه تعداد از عبارات زیر درباره ناحیه‌بندی ایران بر مبنای معیارهای مربوطه به بارش نادرست است؟

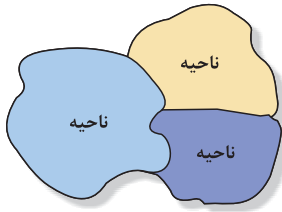
- (الف) جغرافی‌دانان براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش ایران را به نواحی مختلفی تقسیم کرده‌اند.
 (ب) طبق این دسته‌بندی ایران به چهار ناحیه بارشی تقسیم شده است.
 (ج) منطقه خزری به دو منطقه شرقی و غربی دسته‌بندی شده است.
 (د) میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه در این تقسیم‌بندی لحاظ شده است.
- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

یادداشت

درس دوم:

انسان و ناحیه

(فارج ۹۹)

۴۵۹- همهٔ جمله‌ها، مفهوم درستی از تصویر روبه‌رو را بیان می‌کنند: به جز

- (۱) براساس طرز تفکر جغرافی‌دانان، نواحی مختلفی در سطح زمین به‌وجود آمده است.
- (۲) جغرافی‌دانان با استفاده از یک یا چند معیار، سطح زمین را ناحیه‌بندی می‌کنند.
- (۳) همگونی عناصر طبیعی و انسانی در کانون ناحیه، دیده می‌شود.
- (۴) با گذشت زمان ممکن است وسعت نواحی تغییر کند.

(فارج ۹۹)

۴۶۰- تصویر روبه‌رو که معرف «طراحی و مدیریت شهری» در کشور ژاپن است، با کدام عبارت قرابت بیشتری دارد؟

- (۱) نواحی، با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۲) نواحی، به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
- (۳) در سطح زمین، انسان‌ها نواحی مختلفی را به‌وجود آورده‌اند.
- (۴) نواحی، تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(فارج ۹۸)

۴۶۱- کدام گزینه، تغییر وضعیت پوشش گیاهی از «جنگل‌های بارانی استوایی» به سمت «بیابان صحرا» را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) با افزایش دمای هوا، کم‌کم به مراتع مداری تبدیل می‌شوند.
- (۲) تابستان بارانی و زمستان خشک، ساوان متراکم را پدید می‌آورد.
- (۳) به تدریج با افزایش خشکی هوا، استپ‌های بیابانی به وجود می‌آیند.
- (۴) کاهش بارندگی و افزایش اختلاف دما، علفزارهای کوتاه‌قد را به وجود می‌آورد.

۴۶۲- عبارت زیر مربوط به کدام رابطهٔ انسان و نواحی است؟

«در بانکوک دست‌فروشان در قایق‌های چوبی روی رودخانهٔ اصلی شهر اجناس خود را برای فروش، عرضه می‌کنند.»

- (۱) انسان‌ها نواحی را به‌وجود می‌آورند.
- (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۶۳- می‌توان گفت سبب شده است انسان برای کنترل شرایط محیطی چاره‌اندیشی کند.

- (۱) پیشرفت دانش و فناوری
- (۲) بهره‌مندی از توانمندی‌های محیط
- (۳) محدودیت‌ها و موانع طبیعی
- (۴) قابلیت‌های محیط طبیعی

۴۶۴- عبارت «احداث راه آهن در نواحی مرتفع و کوهستانی، دشوارتر و پرهزینه‌تر از نواحی پست است.» به کدام رابطه میان انسان و نواحی اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌ها نواحی را به‌وجود می‌آورند.
- (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۶۵- این‌که در چهل سال اخیر با ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران، نواحی صنعتی پیرامون این شهر شکل گرفته

است، به کدام رابطه میان انسان و ناحیه اشاره دارد؟

- (۱) انسان‌ها نواحی را به‌وجود می‌آورند.
- (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۶۶- با توجه به این جمله که امروزه همهٔ نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها از نظر اقتصادی تحت تأثیر یکدیگرند، می‌توان گفت:

- (۱) انسان‌ها نواحی را به‌وجود می‌آورند.
- (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۶۷- پیمان کیوتو:

- (۱) در مورد کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای است.
 (۲) توافق کشورها در قیمت غله را سازمان داد.
 (۳) همان اجلاس گفت‌وگوهای فرهنگی ایران و جهان عرب است.
 (۴) واردات نفت ژاپن از ایران را افزایش داد.

۴۶۸- کدام یک از گزینه‌های زیر از جمله کاربردهای جزایر مصنوعی خلیج فارس نیست؟

- (۱) مسکونی (۲) ارتباطی (۳) تجاری (۴) تفریحی

۴۶۹- کدام گزینه از ویژگی مرز نواحی نیست؟

- (۱) تعیین دقیق مرزها کاری دشوار است.
 (۲) وسعت مرزها تغییرپذیر است.
 (۳) قلمرو و وسعت مرز نواحی متفاوت است.
 (۴) قلمرو نواحی انسانی بسیار گسترده است.

۴۷۰- تخریب شدن ناحیه مسلمان‌نشین میانمار در طول تاریخ مربوط به کدام نوع از روابط انسان و نواحی است؟

- (۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
 (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
 (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
 (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۷۱- ناحیه مشترک میان استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و کرمان کدام است؟

- (۱) منطقه لرنشین (۲) دشت کویر (۳) بیابان لوت (۴) کوه‌های مرکزی

۴۷۲- بستر زندگی و فعالیت انسان‌ها است.

- (۱) نواحی سیاسی (۲) نواحی فرهنگی (۳) نواحی طبیعی (۴) نواحی انسانی

۴۷۳- نمی‌توان گفت نواحی طبیعی

- (۱) در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند.
 (۲) برای ادامه حیات به نواحی انسانی وابسته‌اند.
 (۳) دارای ویژگی‌های طبیعی هستند.
 (۴) بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.

۴۷۴- کدام یک از گزینه‌های زیر درباره ایجاد نواحی توسط انسان‌ها نادرست است؟

- (۱) انسان‌ها برای بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.
 (۲) انسان‌ها می‌توانند نواحی مختلفی را ایجاد کرده یا نواحی طبیعی را تغییر دهند.
 (۳) شیوه خاص فروش کالا در بانکوک، ناحیه‌ای تجاری و گردشگری را به وجود آورده است.
 (۴) به وجود آوردن نواحی صنعتی پیرامون شهر اراک، آن را به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است.

۴۷۵- باید دانست که کشورها هستند؛ زیرا

- (۱) نواحی سیاسی - سایر نواحی را مدیریت می‌کنند.
 (۲) نواحی انسانی - سایر نواحی را مدیریت می‌کنند.
 (۳) نواحی سیاسی - یک نهاد آن‌ها را اداره می‌کند.
 (۴) نواحی انسانی - یک نهاد آن‌ها را اداره می‌کند.

۴۷۶- کدام یک از گزینه‌های زیر پیرامون نواحی سیاسی نادرست است؟

- (۱) امروزه اغلب نواحی طبیعی و انسانی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
 (۲) شوراها، شهرداری‌ها، استانداری‌ها و حکومت‌ها مدیریت این نواحی را برعهده دارند.
 (۳) شهرها، استان‌ها و کشورها هر یک نواحی سیاسی محسوب می‌شوند.
 (۴) نواحی سیاسی به وسیله مرزهای قراردادی از نواحی مجاور متمایز می‌شوند.

۴۷۷- با توجه به نقشه مقابل، منطقه هاشور خورده کدام ناحیه است؟

- (۱) قوم پشتون
 (۲) خاک سیروزوم
 (۳) استپ‌های بیابانی
 (۴) قوم تاجیک

۴۷۸- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- ۱) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق‌اند.
- ۲) مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند.
- ۳) گاهی یک ناحیه آب و هوایی و زبانی بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.
- ۴) در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود.

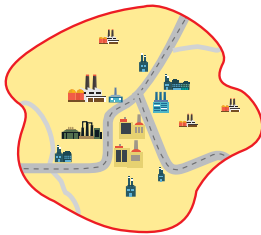
۴۷۹- تعیین نواحی دشوارتر است و وسعت و قلمرو یک ناحیه

- ۱) انسانی - همواره ثابت است.
- ۲) گیاهی - همواره ثابت است.
- ۳) زبانی و قومی - تغییر می‌کند.
- ۴) زیستی - تغییر می‌کند.

۴۸۰- زبان‌های و در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک رواج دارد.

- ۱) انگلیسی - اسپانیایی
- ۲) اسپانیایی - فرانسوی
- ۳) اسپانیایی - ژرمنیک
- ۴) انگلیسی - فرانسوی

۴۸۱- تصویر مقابل با کدام گزینه هماهنگی دارد؟

- ۱) هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.
- ۲) ویژگی اصلی هر ناحیه وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.
- ۳) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از وحدت و همگونی رسیده است که با سایر بخش‌های پیرامون خود متفاوت است.
- ۴) نواحی را می‌توان بر اساس معیارهای طبیعی و انسانی دسته‌بندی کرد.

۴۸۲- برای ساخت جزایر مصنوعی خلیج فارس چه اقدامی صورت می‌گیرد؟

- ۱) مقدار زیادی سنگ و خاک از ساحل استخراج و به دریا سرازیر می‌شود.
- ۲) بستر خلیج فارس حفر و به جای آن ستون‌های عظیمی گذاشته می‌شود.
- ۳) مقدار زیادی خاک از بستر خلیج فارس بالا کشیده می‌شود.
- ۴) با ایجاد پایگاه‌هایی در آب عمل بسترسازی انجام می‌شود.

۴۸۳- کدام گزینه از پیامدهای ساخت جزایر مسکونی در خلیج فارس نیست؟

- ۱) آسیب رسیدن به بوم‌سازگان دریایی
- ۲) آسیب دیدن آب‌سنگ‌های مرجانی
- ۳) گل‌آلود شدن وسیع آب
- ۴) افزایش ضخامت سنگ بستر خلیج فارس

۴۸۴- برنامه‌ریزی برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی و همچنین توسعه کشاورزی در یک ناحیه مصداق کدام مورد است؟

- ۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- ۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- ۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- ۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۸۵- انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر در نتیجه کدام رابطه است؟

- ۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- ۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- ۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- ۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۸۶- استفاده از صفحات خورشیدی در نواحی گرم و خشک به کدام گزینه اشاره دارد؟

- ۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
- ۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.
- ۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- ۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

۴۸۷- احداث راه‌آهن در نواحی، و در نواحی است.

- ۱) جلگه‌ای - پرهزینه - پست - کم‌هزینه
- ۲) کوهستانی - دشوار - پست - پرهزینه
- ۳) مرتفع - دشوار - جلگه‌ای - آسان
- ۴) پست - پرهزینه - جلگه‌ای - دشوار

۴۸۸- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- ۱) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده‌اند.
- ۲) با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است.
- ۳) مواهب طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط چاره‌اندیشی کنند.
- ۴) در واقع هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها عرضه می‌کند و انسان در چارچوب آن دست به عمل می‌زند.

۴۸۹- کدام عامل سبب شده است تهران به عنوان قطب صنایع مصرفی ایران شناخته شود؟

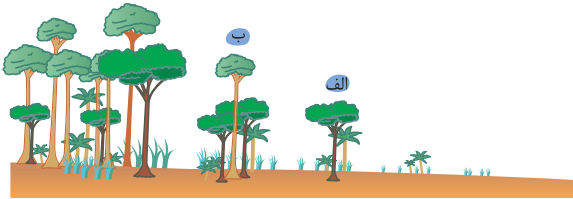
- (۱) سرازیر شدن کالاهای وارداتی به این شهر
 (۲) به وجود آمدن نواحی صنعتی در اطراف آن
 (۳) مهاجرت بسیاری از روستاییان به این شهر
 (۴) پیشرفت سریع تکنولوژی در این مادرشهر

۴۹۰- هریک از عبارات زیر مربوط به کدام نوع پوشش گیاهی است؟

«باران در تمام سال - ۲ ماه بدون باران - تابستان بارانی و زمستان خشک»

- (۱) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده - ساوان متراکم
 (۲) جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان متراکم - ساوان پراکنده
 (۳) ساوان متراکم - جنگل‌های بارانی استوایی - ساوان پراکنده
 (۴) ساوان متراکم - ساوان پراکنده - جنگل‌های بارانی استوایی

۴۹۱- تصویر زیر پوشش گیاهی از صحرای بزرگ آفریقا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی را نشان می‌دهد. در این رابطه به ترتیب (الف) و (ب) کدامند؟

- (۱) ساوان پراکنده - ساوان متراکم
 (۲) ساوان متراکم - ساوان پراکنده
 (۳) نیمه بیابانی - ساوان متراکم
 (۴) نیمه بیابانی - ساوان پراکنده

۴۹۲- کدام گزینه نمودار مقابل را از پایین به بالا به درستی کامل می‌کند؟

- (۱) نواحی طبیعی - نواحی سیاسی - نواحی انسانی
 (۲) نواحی طبیعی - نواحی انسانی - نواحی سیاسی
 (۳) نواحی انسانی - نواحی طبیعی - نواحی سیاسی
 (۴) نواحی انسانی - نواحی سیاسی - نواحی طبیعی

۴۹۳- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) مرکز هر ناحیه جغرافیایی، بیشترین عوامل وحدت و همگونی را دارد.
 (۲) هر چه از کانون ناحیه دور شویم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود.
 (۳) جلوه‌های عوامل همگونی یک ناحیه، در مرزهای آن نمایان است.
 (۴) در کانون یک ناحیه صنعتی تجمع زیاد کارخانه‌ها را می‌بینیم.

۴۹۴- «ساخت جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس» به کدام رابطه میان انسان و نواحی نظر دارد و توسط کدام کشور صورت گرفته است؟

- (۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - عربستان
 (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - امارات متحده عربی
 (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - عربستان
 (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری حکومت‌ها هستند - امارات متحده عربی

۴۹۵- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر، در کدام گزینه مشخص شده است؟

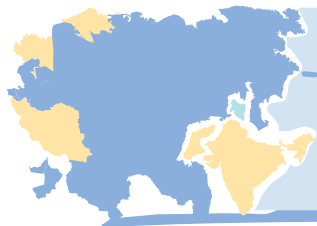
- (الف) همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
 (ب) شهرها جزء نواحی سیاسی هستند؛ زیرا یک نهاد آن‌ها را مدیریت می‌کند.
 (ج) نواحی سیاسی با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور خود متمایز می‌شوند.

- (۱) نادرست - نادرست - درست (۲) درست - درست - درست (۳) درست - نادرست - درست (۴) نادرست - درست - نادرست

۴۹۶- هریک از عبارات زیر به کدام نوع از رابطه میان انسان و نواحی اشاره دارد؟

- (الف) با افت قیمت غله به ویژه ذرت و سویا در بازارهای جهانی، ارزش زمین‌های کشاورزی در ناحیه میدوست کاهش یافت.
 (ب) وقوع خشکسالی در استرالیا و یخبندان زودهنگام در آرژانتین به تولید غله جهانی صدمه زد.

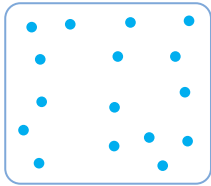
- (۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
 (۲) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
 (۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند - نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
 (۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

درس سوم: نواحی آب و هوایی

(دافل ۱۴۰۰)

۵۰۳- کدام عبارت، دلیل مناسبی را برای «وضعیت مولکول‌های هوا» در مدل ترسیم شده، بیان می‌کند؟

- ۱) نواحی قطبی در زمستان، انرژی کمتری را دریافت می‌کنند.
- ۲) میزان پراکندگی زاویه تابش خورشید بر سطح زمین، متفاوت است.
- ۳) اشعه خورشید در منطقه استوایی در طی سال عمود و نزدیک به عمود است.
- ۴) پرتوهای خورشید در عرض‌های بالای جغرافیایی، مساحت بیشتری را دربرمی‌گیرند.

(فارج ۱۴۰۰)

۵۰۴- کدام گزینه، پیامد عبارت زیر است؟

«در فصل زمستان و در شرایطی که توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود، در صورت وجود رطوبت، بارندگی صورت می‌گیرد.»

- ۱) افزایش بارش در سواحل خزر
- ۲) تراکم رطوبت و بارش در دامنه غربی زاگرس
- ۳) کاهش اختلاف دما در سواحل شمالی و جنوبی کشور
- ۴) تشکیل ابرهای نیمبواستراتوس در دامنه شمالی البرز

(فارج ۱۴۰۰)

۵۰۵- همه موارد، با ویژگی‌های بیابان تصویر شده، مغایرت دارند، به جز:

- ۱) دوری از منابع رطوبتی
- ۲) صعود کردن هوای مرطوب
- ۳) مجاورت با مرکز پرفشار جنب حاره
- ۴) قرار داشتن در عرض جغرافیایی بالا

(دافل ۹۹)

۵۰۶- کدام گزینه با علت «وزش باد» در منطقه حاره و «ریزش باران» مطابقت دارد؟

- ۱) وجود پرفشار قطبی و کم‌فشار استوایی و وقوع بارندگی جبهه‌ای
- ۲) وجود پرفشار جنب‌حاره و رطوبت حاصل از تخییر آب دریاها و اقیانوس‌ها
- ۳) استقرار کانون کم‌فشار در حوالی ۶۰ درجه و پرفشار قطبی و تشکیل ابرهای باران‌زا
- ۴) استقرار کانون کم‌فشار استوایی و پرفشار در حوالی ۳۰ درجه شمالی و گسترش آب‌ها در طول مدار استوا

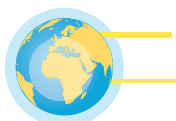
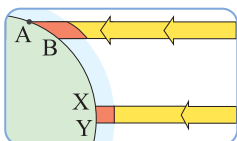
(فارج ۹۹)

۵۰۷- چرا با ورود توده هوای سرد قطبی به کشور ما، میزان بارش در سواحل دریای خزر افزایش پیدا می‌کند؟

- ۱) دمای هوا کاهش می‌یابد و نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد.
- ۲) توده هوای سرد تا ارتفاع معینی بالا می‌رود و به نقطه اشباع می‌رسد.
- ۳) توده هوا در امتداد کوه‌های شمالی ایران بالا می‌رود و دمای آن کاهش می‌یابد.
- ۴) در مرز میان دو توده هوای (سرد و خشک) و (سرد و مرطوب)، منطقه ناپایدار به وجود می‌آید.

(دافل ۹۸)

۵۰۸- بر اساس تصویر زیر، کدام جمله مقایسه درستی را از زیست‌بوم‌های واقع در محدوده‌های «A-B» و «X-Y» ارائه می‌کند؟

- ۱) میزان تولید ترکیبات آلی گیاهان در محدوده X-Y کمتر از محدوده A-B است.
- ۲) توده زیستی و سرعت رشد گیاهان در محدوده A-B بیشتر از محدوده X-Y است.
- ۳) توده زیستی و سرعت رشد گیاهان در محدوده X-Y کمتر از محدوده A-B است.
- ۴) میزان تولید ترکیبات آلی گیاهان در محدوده X-Y بیشتر از محدوده A-B است.

۵۰۹- آب و هوا:

- ۱) شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است؛ برای مثال می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.
- ۲) شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است؛ مثلاً امروز هوا آفتابی یا ابری است.
- ۳) وضعیت گذرا و موقتی هواگره یا همان اتمسفر در یک محل در مدت زمانی کوتاه است؛ مثلاً امروز هوا آفتابی یا ابری است.
- ۴) وضعیت گذرا و موقتی هواگره یا همان اتمسفر در یک محل در مدت زمانی کوتاه است؛ برای مثال می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.

۵۱۰- در اتمسفر کدام گاز بیش از سایرین وجود دارد؟

- ۱) نیتروژن ۲) کربن‌دی‌اکسید ۳) اکسیژن ۴) هیدروژن

۵۱۱- زیست‌کره به واسطه کدام گزینه قادر به حیات است؟

- ۱) اتمسفر ۲) هیدروسفر ۳) بیوسفر ۴) لیتوسفر

۵۱۲- سرچشمه جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها چیست؟

- ۱) فعالیت‌های زمین‌ساختی ۲) انرژی دریافتی توسط مناطق استوایی
۳) فعالیت‌های آتشفشانی دریایی ۴) حرکت آب‌سنگ‌های دریایی

۵۱۳- عبارت زیر معرف کدام اصطلاح جغرافیایی است؟

«حجم وسیعی از هواست که از نظر دما و رطوبت در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی دارد.»

- ۱) جبهه هوا ۲) توده هوا ۳) آب و هوا ۴) اقلیم

۵۱۴- باد چگونه به وجود می‌آید؟

- ۱) هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری دارد به جایی که فشار کم‌تری دارد جریان می‌یابد.
- ۲) هوا همیشه از جایی که فشار کم‌تری دارد به جایی که فشار بیشتری دارد جریان می‌یابد.
- ۳) هوا همیشه از سیکلون که فشار کم‌تری دارد به آنتی‌سیکلون که فشار بیشتری دارد جریان می‌یابد.
- ۴) هوا همیشه از سیکلون که فشار بیشتری دارد به آنتی‌سیکلون که فشار کم‌تری دارد جریان می‌یابد.

۵۱۵- جبهه هوا چیست؟

- ۱) حجم وسیعی از هواست که از نظر دما و رطوبت در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی دارد.
- ۲) جبهه‌ها مرز بین دو توده هوای مجاورند و آن‌ها را از هم جدا می‌کنند.
- ۳) وضعیت گذرا و موقتی هواگره است که در یک محل در مدت زمان کوتاهی به وجود می‌آید.
- ۴) شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است.

۵۱۶- علت آن‌که در نواحی استوایی همواره یک کانون کم‌فشار وجود دارد، چیست؟

- ۱) حرکت وضعی زمین ۲) نیروی کوریولیس ۳) زاویه مستقیم تابش ۴) رطوبت بالا

۵۱۷- کدام گزینه در مناطق استوایی به چشم می‌خورد؟

- ۱) بارش برف در زمستان‌های سرد ۲) بارش هرروزه باران تند و رعد و برق
۳) اختلاف دمای روز و شب ۴) فشار زیاد هوا

۵۱۸- تصویر مقابل کدام نوع از بارش را نمایش می‌دهد؟

- ۱) بارندگی همرفتی
- ۲) بارندگی سیکلونی
- ۳) بارندگی کوهستانی
- ۴) بارندگی ناهمواری

۵۱۹- علت ایجاد بیابان در مناطق قطبی چیست؟

- ۱) پرفشار بودن و عدم امکان صعود هوا
- ۳) وجود منابع رطوبتی به شکل یخ

۵۲۰- ایزوبار چیست؟

- ۱) خطوط منحنی‌های هم‌فشار است. ۲) مراکز کم‌فشار یا سیکلون است.
۳) مراکز پرفشار یا آنتی‌سیکلون است. ۴) منحنی خطوط هم‌ارتفاع است.

۵۲۱- کدام گزینه در نتیجه «مایل بودن محور زمین» اتفاق نمی‌افتد؟

- ۱) عمود تابیدن اشعه خورشید به مناطق استوایی ۲) تفاوت وسعت منطقه روشن و تاریک
۳) اختلاف طول روز و شب ۴) جاری شدن جریان‌های دریایی آب گرم و سرد

۵۲۲- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با «آب و هوا» اطلاعات نادرستی ارائه می‌دهد؟

- (۱) آب و هوا یکی از عوامل مهم پدید آمدن ناحیه است. ویژگی‌های آب و هوایی متفاوت موجب می‌شود که بخش‌های مختلف سیاره زمین با یکدیگر تفاوت داشته باشد.
- (۲) آب و هوا با هوا تفاوت دارد. هوا وضعیت گذرا و موقتی هواکره یا همان اتمسفر در یک محل در مدت زمانی کوتاه است؛ مثلاً امروز هوا آفتابی یا ابری است.
- (۳) آب و هوا شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است؛ برای مثال می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.
- (۴) برای پی بردن به آب و هوای یک ناحیه داده‌های آماری مربوط به دما، بارش، رطوبت و ... را طی مدت زمانی مثلاً سه سال جمع‌آوری و میانگین آن را محاسبه می‌کنند.

۵۲۳- می‌توان گفت از شاخه‌های است.

- (۱) اقلیم‌شناسی - جغرافیای انسانی
- (۲) آب و هواشناسی - جغرافیای طبیعی
- (۳) هواشناسی - فنون جغرافیایی
- (۴) بوم‌شناسی - فنون جغرافیایی

۵۲۴- بیشترین تغییرات آب و هوایی در کدام لایه از هواکره رخ نمی‌دهد؟

- (۱) لایه زیرین آن
- (۲) وردسپهر
- (۳) تروپوسفر
- (۴) آنوسفر

۵۲۵- کدام عامل سبب تمایز کره زمین از سایر سیارات می‌شود؟

- (۱) وجود زیست‌کره یا همان بیوسفر
- (۲) وجود هواکره یا همان اتمسفر
- (۳) وجود زیست‌بوم‌های متنوع زیستی و گیاهی
- (۴) وجود شرایط حیات از جمله نور و هوا

۵۲۶- به ترتیب هریک از موارد زیر کدامند؟

«مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین - عامل اصلی به‌وجود آمدن ویژگی‌های آب و هوایی در نواحی مختلف زمین»

- (۱) نور خورشید - نور خورشید
- (۲) منابع زیر زمینی - نور خورشید
- (۳) منابع زیرزمینی - بارش
- (۴) نور خورشید - بارش

۵۲۷- کدام نواحی بیشترین و کم‌ترین انرژی را از خورشید دریافت می‌کنند؟

- (۱) نواحی قطبی - نواحی استوایی
- (۲) نواحی استوایی - نواحی جنب حاره
- (۳) نواحی جنب حاره - نواحی استوایی
- (۴) نواحی استوایی - نواحی قطبی

۵۲۸- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) از دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین مناطق گرم، معتدل و سرد پدید می‌آید.
- (۲) هرچه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم، دمای هوا افزایش می‌یابد.
- (۳) اشعه خورشید در مناطق استوایی در طی سال عمود و نزدیک به عمود می‌تابد.
- (۴) نواحی استوایی منبع بزرگ ذخیره گرما و سرچشمه جریان‌های گرم دریایی در اقیانوس‌ها هستند.

۵۲۹- کدام یک از گزینه‌های زیر اطلاعات نادرستی ارائه می‌کند؟

- (۱) هوا دارای وزن است و بنابراین به همه چیز فشار وارد می‌کند.
- (۲) فشار هوا به وسیله فشارسنج اندازه‌گیری می‌شود.
- (۳) واحد اندازه‌گیری فشار هوا هکتوپاسکال است.
- (۴) فشار هوا در یک مکان ثابت است.

۵۳۰- کدام گزینه نام تصویر روبه‌رو است؟

- (۱) کم‌فشار (سیکلون)
- (۲) کم‌فشار (آنتی‌سیکلون)
- (۳) پرفشار (آنتی‌سیکلون)
- (۴) پرفشار (سیکلون)

۵۳۱- کدام گزینه در ارتباط با هوای سرد نادرست است؟

- (۱) مولکول‌های آن به هم نزدیک‌ترند.
- (۲) تعداد مولکول‌ها در واحد حجم بیشتر است.
- (۳) معمولاً به سمت پایین فرود می‌آید.
- (۴) یک مرکز سیکلونی را به وجود می‌آورند.

۵۳۲- در صورت برخورد دو توده هوا با یکدیگر چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

- (۱) یک توده هوای وسیع در آن منطقه ایجاد می‌شود.
- (۲) پایداری هوا در کوتاه‌مدت اتفاق می‌افتد.
- (۳) یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرز آن‌ها به وجود می‌آید.
- (۴) باران‌های تند و رعد و برق اتفاق می‌افتد.

۵۳۳- جبهه هوای قطبی در کدام منطقه تشکیل می شود؟

- (۱) بین هوای سرد قطبی و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله
 (۲) بین هوای سرد قطبی و هوای معتدل در منطقه استوایی
 (۳) جنب قطب های شمال و جنوب و عرض های جغرافیایی بالا
 (۴) بالاتر از منطقه معتدل در نزدیکی قطبین

۵۳۴- مراکز فشار زیاد در کدام منطقه از جهان وجود ندارد؟

- (۱) منطقه جنب استوایی (۲) اطراف مدار رأس السرطان
 (۳) مدار ۶۰ درجه (۴) اطراف مدار رأس الجدی

۵۳۵- کدام عوامل در وقوع بارش در یک ناحیه تأثیر دارند؟

- (۱) وجود هوای مرطوب - جبهه هوا (۲) وجود هوای مرطوب - تشکیل ابر
 (۳) تشکیل ابر - عامل صعود (۴) عامل صعود - وجود هوای مرطوب

۵۳۶- تصویر روبه رو است.

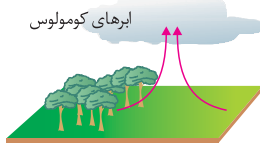
- (۱) کم فشار (سیکلون)
 (۲) کم فشار (آنتی سیکلون)
 (۳) پرفشار (آنتی سیکلون)
 (۴) پرفشار (سیکلون)

۵۳۷- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- (۱) این نوع بارندگی بیشتر در جایی به وجود می آید که توده های هوا با یکدیگر برخورد می کنند ❖ بارندگی جبهه ای
 (۲) در این نوع بارندگی نواحی مرتفع مانع آن می شوند که توده هوای مرطوب به طور افقی حرکت کند ❖ بارندگی ناهمواری
 (۳) در این نوع بارندگی توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می رود ❖ بارندگی کوهستانی
 (۴) این نوع از بارش ها بیشتر از نوع بارش های بهاری اند ❖ بارندگی سیکلونی

۵۳۸- تصویر مقابل بارش را نشان می دهد که

بخار آب سرد و متراکم می شود.

- (۱) همرفتی - بارش های فصل سرد بیشتر از این نوع بارشند.
 (۲) سیکلونی - بیشتر در محل جبهه ها به وجود می آید.
 (۳) سیکلونی - در این بارش توده های هوا در مسیر خود با یکدیگر برخورد می کنند.
 (۴) همرفتی - در این نوع بارندگی توده هوا از هوای مجاور خود گرم تر می شود.

۵۳۹- کدام گزینه در ارتباط با طبقه بندی آب و هوایی کوپن نادرست است؟

- (۱) بر مبنای سه معیار بارش، دما و رطوبت انجام شده است.
 (۲) پنج گروه اصلی آب و هوایی از یکدیگر تفکیک شده اند.
 (۳) گروه های اصلی آب و هوایی به گروه های فرعی تقسیم می شوند.
 (۴) یکی از معروف ترین تقسیم بندی های آب و هوایی جهان است.
 ۵۴۰- اگر مناطق خشک را براساس میزان بارندگی سالانه تقسیم بندی کنیم، به ترتیب بارش «۲۵۰ - ۱۰۰ میلی متر» و «کم تر از ۵۰ میلی متر» مربوط به کدام منطقه است؟

- (۱) خشک - بیابان (۲) نیمه خشک - بسیار خشک
 (۳) نیمه خشک - بیابان (۴) خشک - بسیار خشک

۵۴۱- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- (۱) این بیابان ها عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس السرطان و رأس الجدی قرار گرفته اند: بیابان های گرم
 (۲) این بیابان ها عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند: بیابان های سرد
 (۳) گرم ترین نواحی جهان در مجاورت این ناحیه از کره زمین قرار گرفته اند: خط استوا
 (۴) بیابان استرالیا و ترکستان جزء این نوع بیابان ها محسوب می شوند: بیابان های گرم

۵۴۲- هریک از بیابان های آتاکاما و نامیب به ترتیب بر اثر کدام عامل به وجود آمده اند؟

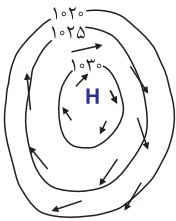
- (۱) استقرار مرکز پرفشار - استقرار مرکز پرفشار
 (۲) استقرار مرکز پرفشار - دوری از منابع رطوبتی
 (۳) دوری از منابع رطوبتی - دوری از منابع رطوبتی
 (۴) دوری از منابع رطوبتی - استقرار مرکز پرفشار

۵۴۳- کدام عامل باعث ایجاد بیابان های گبی و تکله ماکان شده است؟

- (۱) دوری از منابع رطوبتی - استقرار مرکز پرفشار
 (۲) استقرار مرکز پرفشار - استقرار مرکز پرفشار
 (۳) استقرار مرکز پرفشار - دوری از منابع رطوبتی
 (۴) دوری از منابع رطوبتی - دوری از منابع رطوبتی

۵۴۴- مراکز کم فشار:

- (۱) با حرف H نشان داده می شوند.
 (۲) همان مراکز ایزوبار هستند.
 (۳) مراکزی اند که فشار در آن به سمت مرکز، کم می شود.
 (۴) همان مراکز آنتی سیکلون هستند.

۵۴۵- تصویر روبه‌رو به کدام اصطلاح جغرافیایی اشاره دارد؟

- (۱) آنتی‌سیکلون
- (۲) سیکلون
- (۳) توده هوا
- (۴) جبهه هوا

۵۴۶- کدام گزینه دربارهٔ بخش «هوا کره» نادرست است؟

- (۱) هوا تا حدود ۳۰۰۰ کیلومتری اطراف سیاره زمین را فرا گرفته است.
- (۲) هوا مخلوطی از گازهای مختلف است که بیش‌ترین آن را نیتروژن تشکیل می‌دهد.
- (۳) بیش‌ترین تغییرات آب و هوایی در لایهٔ زیرین آن یعنی استراتوسفر به‌وجود می‌آید.
- (۴) وجود هوا کره از ویژگی‌های مهم زمین است و آن را از سایر سیارات جدا می‌کند.

۵۴۷- هر یک از موارد زیر به کدام نوع از بارش اشاره دارند؟

- (الف) این نوع بارندگی جایی صورت می‌گیرد که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.
 (ب) بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع هستند.

- (۱) همرفتی - جبهه‌ای (۲) کوهستانی - ناهمواری (۳) سیکلونی - همرفتی (۴) سیکلونی - همرفتی

۵۴۸- کدام گزینه دربارهٔ بیابان‌های گرم درست است و نمونهٔ آن کدام است؟

- (۱) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند - بیابان گبی
- (۲) در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - بیابان ترکستان
- (۳) عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند - بیابان ساحلی نامیب
- (۴) در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند - بیابان استرالیا

۵۴۹- کدام یک از نواحی زیر، یک منطقهٔ «کم‌فشار» محسوب می‌شود؟

- (۱) اطراف مدار رأس‌الجدی (۲) حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه
 (۳) مناطق قطبی (۴) اطراف مدار رأس‌السرطان

۵۵۰- با توجه به شکل روبه‌رو به ترتیب (الف) و (ب) کدامند؟

- (۱) لیتوسفر - آب‌کره
- (۲) سنگ‌کره - بیوسفر
- (۳) سنگ‌کره - اتمسفر
- (۴) لیتوسفر - هیدروسفر

۵۵۱- اشعهٔ خورشید در به صورت می‌تابد و دلیل این پدیده است.

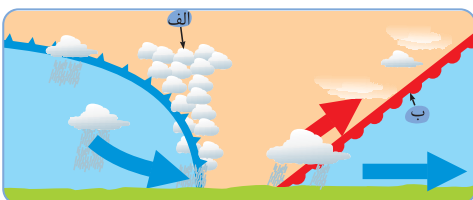
- (۱) مناطق استوایی - عمود و نزدیک به عمود - مایل بودن محور زمین (۲) مدار ۶۰ درجه - عمود و نزدیک به عمود - مایل بودن محور زمین
 (۳) مدار ۶۰ درجه - مایل - حرکت وضعی و انتقالی زمین (۴) مناطق استوایی - مایل - حرکت وضعی و انتقالی زمین
- ۵۵۲- پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه به دلیل مایل تابیدن، مساحتی منطقهٔ استوایی را در برمی‌گیرد. مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در این منطقه تقریباً منطقهٔ استوایی است.

- (۱) نصف - نصف (۲) دو برابر - دو برابر (۳) نصف - دو برابر (۴) دو برابر - نصف

۵۵۳- هر یک از نواحی زیر از نظر فشار، به ترتیب چگونه‌اند؟

«ناحیهٔ معتدله (حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه) - قطب شمال - ناحیهٔ حاره‌ای»

- (۱) پرفشار - پرفشار - کم‌فشار (۲) کم‌فشار - پرفشار - کم‌فشار (۳) پرفشار - کم‌فشار - پرفشار (۴) کم‌فشار - کم‌فشار - پرفشار

۵۵۴- کدام گزینه (الف) و (ب) را نشان می‌دهد؟

- (۱) ابر نیمبواستراتوس - منطقهٔ آنتی‌سیکلون
- (۲) ابر کومولونیمبوس - منطقهٔ سیکلون
- (۳) ابر کومولونیمبوس - منطقهٔ آنتی‌سیکلون
- (۴) ابر نیمبواستراتوس - منطقهٔ سیکلون

۵۵۵- به ترتیب کدام عوامل سبب ایجاد «بادهای مختلف» و «تغییرات آب و هوایی» است؟

- (۱) جابه‌جایی توده‌های هوا - جابه‌جایی توده‌های هوا
 (۲) جابه‌جایی توده‌های هوا - شکل‌گیری جبهه‌های هوا
 (۳) شکل‌گیری جبهه‌های هوا - شکل‌گیری جبهه‌های هوا
 (۴) شکل‌گیری جبهه‌های هوا - جابه‌جایی توده‌های هوا

۵۵۶- هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام نوع از بارش است؟

(الف) توده هوا از هوای اطراف خود گرم‌تر می‌شود.

(ب) این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید.

- (۱) همرفتی - کوهستانی (۲) ناهمواری - سیکلونی (۳) همرفتی - سیکلونی (۴) ناهمواری - کوهستانی

۵۵۷- کدام نواحی بسیار پر بارانند؟

- (الف) استوایی (ب) مناطق داخلی قاره‌ها (ج) آسیای موسمی (د) قطبی
 (۱) ب - د (۲) ج - الف (۳) الف - ب (۴) د - ج

۵۵۸- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام ناحیه آب و هوایی است؟

- (الف) اختلاف دما زیاد است. (ب) کمبود بارش (ج) دمای هوا در هیچ ماهی بیش از 10° درجه نیست.
 (۱) خشک - خشک - سرد (۲) خشک - قطبی - بسیار سرد (۳) قطبی - قطبی - سرد (۴) قطبی - خشک - بسیار سرد

۵۵۹- وجه تشابه کدام دو ناحیه آب و هوایی از نظر کوپن «نامناسب بودن برای رشد گیاهان» است؟

- (۱) سرد و خشک (۲) خشک و قطبی (۳) سرد و بسیار سرد (۴) بسیار سرد و قطبی

۵۶۰- کدام گزینه جدول مقابل را به درستی کامل می‌کند؟

نام آب و هوا	پوشش گیاهی	بارش
خشک	الف	-
سرد	-	ب

(۱) نامناسب برای رویش گیاه - بارش زمستان بیشتر از تابستان

(۲) مناسب برای گیاهان مقاوم مخروطی - بارش زمستان بیشتر از تابستان

(۳) نامناسب برای رویش گیاه - بارش تابستان بیشتر از زمستان

(۴) مناسب برای گیاهان مقاوم مخروطی - بارش تابستان بیشتر از زمستان

۵۶۱- پاسخ هر یک از موارد زیر کدام است؟

(الف) سرچشمه جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها

(ب) نام دیگر زیست کره

(ج) علامت آب و هوای قطبی در طبقه‌بندی کوپن

(۱) نواحی استوایی - هیدروسفر - D (۲) نواحی جنب قطبی - بیوسفر - E

(۳) نواحی جنب قطبی - هیدروسفر - D (۴) نواحی استوایی - بیوسفر - E

۵۶۲- مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی به دور خورشید باعث چه تعداد از موارد زیر می‌شود؟

(الف) اختلاف وسعت منطقه روشن و تاریک در نواحی مختلف (ب) اختلاف طول روز و شب در نواحی متفاوت

(ج) به وجود آمدن فصول مختلف (د) اختلاف زاویه تابش خورشید در مناطق مختلف

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۶۳- وقتی هوا در یک منطقه گرم می‌شود:

(الف) مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند؛ در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود.

(ب) به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید و در نتیجه بر روی آن یک مرکز پرفشار (آنتی سیکلون) پدید می‌آید.

(ج) بر روی آن یک منطقه کم فشار (سیکلون) تشکیل می‌شود که فشار هوا در آن به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود.

(د) مولکول‌های آن به هم نزدیک می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود.

- (۱) الف - ب (۲) ج - الف (۳) ب - د (۴) د - ج

۵۶۴- چه تعداد از موارد زیر بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارد؟

عرض جغرافیایی عبور جریان‌های آب گرم جهت و شیب ناهمواری‌ها

دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها ارتفاع از سطح زمین عبور جریان‌های آب سرد

- (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) شش

۵۶۵- اگر مقدار انرژی دریافتی در سطحی در منطقه استوایی به طور فرضی ۱۲ واحد باشد، همین سطح در مدار ۶۰ درجه تقریباً چند واحد انرژی دریافت می‌کند؟

- (۱) ۶ (۲) ۱۲ (۳) ۲۰ (۴) ۲۴

۵۶۶- کدام گزینه درستی یا نادرستی عبارات زیر را نشان می‌دهد؟

- (الف) پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوایی نواحی است.
 (ب) کمربندهای فشار در نیمکره شمالی و جنوبی قرینه نیستند و تفاوت‌هایی با هم دارند.
 (ج) جهت وزش باد بر اثر حرکت انتقالی زمین و نیروی کوریولیس در نیمکره‌ها به سمت غرب و شرق منحرف می‌شود.

- (۱) ص - ص - غ (۲) ص - ص - ص (۳) ص - غ - غ (۴) غ - غ - ص

۵۶۷- کدام گزینه در مورد روند گردش عمومی هوا در مناطق استوایی صحیح است؟

- (۱) سرد شدن هوا - صعود کردن هوا - فرو ریختن رطوبت به صورت باران
 (۲) صعود کردن هوا - سرد شدن هوا - فرو ریختن رطوبت به صورت باران
 (۳) صعود کردن هوا - سرد شدن هوا - فرو ریختن رطوبت به صورت برف و باران
 (۴) سرد شدن هوا - صعود کردن هوا - فرو ریختن رطوبت به صورت برف و باران

۵۶۸- با توجه به کمربندهای فشار و وزش بادهای در کره زمین، کدام عامل سبب انحراف جهت وزش باد به سمت شرق و غرب می‌شود؟

- (الف) حرکت انتقالی زمین (ب) نیروی کوریولیس (ج) حرکت وضعی زمین (د) برخورد توده‌های هوا
 (۱) الف - د (۲) ج - ب (۳) د - ج (۴) ب - الف

۵۶۹- اگر دمای هوا در منطقه هم‌سطح با آب‌های آزاد، ۳۶ درجه باشد، در ارتفاع ۵ کیلومتری دمای هوا چند درجه خواهد بود؟

- (۱) ۸ (۲) ۶ (۳) ۴ (۴) ۲

۵۷۰- چه تعداد از عبارات زیر به ویژگی‌های آب و هوای معتدل از نظر کوپن اشاره دارد؟

- (الف) میانگین سردترین ماه بین +۱۸ تا -۳ درجه سانتی‌گراد است. (ب) بارش در دوره سرد بیشتر از دوره گرم است.
 (ج) مناسب برای جنگل‌های بارانی است. (د) علامت اختصاری آن C است.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۵۷۱- می‌توان گفت ویژگی‌های در همه تعاریفی که از بیابان ارائه شده است، مشترک می‌باشد.

- (الف) کمبود پوشش گیاهی (ب) تعرق زیاد (ج) تبخیر بالا (د) کمبود بارش
 (۱) الف - ج (۲) ب - الف (۳) ج - د (۴) د - ب

۵۷۲- اگر به ناحیه‌ای وارد شویم که پوشش گیاهی غالب آن جنگل‌های مخروطی باشند و بارش تابستانه در آن بیش از بارش زمستانه باشد، به کدام ناحیه

از نواحی آب و هوایی کوپن وارد شده‌ایم؟

- (۱) استوایی (۲) معتدل (۳) سرد (۴) بسیار سرد

۵۷۳- همه موارد کدام گزینه مربوط به علامت آب و هوایی B از طبقه‌بندی کوپن می‌باشد؟

- (۱) هیچ ماهی سردتر از 18°C نیست - بارش تابستان بیشتر از زمستان - نامناسب برای رویش گیاه
 (۲) اختلاف زیاد دما - بارش تابستان بیشتر از زمستان - مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
 (۳) هیچ ماهی سردتر از 18°C نیست - کمبود بارش - نامناسب برای رویش گیاه
 (۴) اختلاف زیاد دما - کمبود بارش - نامناسب برای رویش گیاه

۵۷۴- نام بیابان‌های مشخص شده در تصویر مقابل به ترتیب چیست؟

- (۱) گبی - نامیب
 (۲) دره مرگ کالیفرنیا - آتاکاما
 (۳) آتاکاما - تله‌ماکان
 (۴) نامیب - دره مرگ کالیفرنیا

پاسخنامه یازدهم

۲۴۵۰ در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد: آلمانی، ایتالیایی،

فرانسه و ژمانش، اغلب مردم سوئیس به زبان آلمانی تکلم می‌کنند.

۱۴۵۱ الف کردستان ب زاگرس و آذربایجان

۱۴۵۲ جغرافی دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، گاه یک معیار و گاه

چند معیار را به کار می‌گیرند.

۳۴۵۳ بررسی عبارت نادرست

الف) جغرافی دان‌ها از گذشته سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی تقسیم کرده و سپس مورد مطالعه قرار داده‌اند.

۳۴۵۴ جغرافی دان‌ها سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی تقسیم

می‌کنند و سپس مورد مطالعه قرار می‌دهند. این تقسیم‌بندی‌ها برای شناخت

بهرتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آن‌ها به طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

۲۴۵۵ جغرافی دان‌ها براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش از قبیل

میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه، ایران را به شش ناحیه بارشی تقسیم کرده‌اند (خزر غربی، خزر شرقی، کردستان، آذربایجان و زاگرس، خراسان شمالی و داخلی).

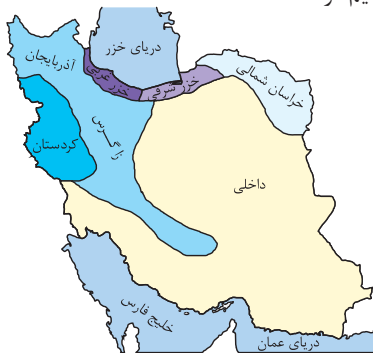
۴۴۵۶ قوم پشتون دارای بیشترین پراکندگی قومیتی در کشور افغانستان است.

۱۴۵۷ معیارهای مربوط به عوامل انسانی ناحیه‌بندی عبارت‌اند از: جمعیت،

اقوام، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و ...

۴۴۵۸ جغرافی دان‌ها براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش از قبیل

بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین بارش روزانه، ایران را به شش ناحیه بارش تقسیم کرده است.

۳۴۵۹ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل

وحدت و همگونی در آن وجود دارد. هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور

می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم به تدریج از عوامل همگونی

آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردند. اینظوری نیست که این عوامل وحدت و همگونی فقط در کانون ناحیه باشند!

۲۴۶۰ انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری، بر محیط‌های

طبیعی و محدودیت‌های آن غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند.

با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار

داده و به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.

۲۴۳۳ یکی از کارهای جغرافی دانان مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌هاست. مکان‌هایی که ویژگی‌های مشابه دارند، همان نواحی هستند.

۲۴۳۴ هر مکان در روی زمین ویژگی‌هایی دارد و میان اجزا و پدیده‌های

آن، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد.

۲۴۳۵ با توجه به صفحات ابتدایی درس اول جغرافیای یازدهم گزینه (۴)

صحیح است ولی ما به کلید سازمان شهس اتم‌رام می‌داریم و (۲) را ناپار آ قبول می‌کنیم!

۳۴۳۶ ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی

همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۱۴۳۷ از میان شش ناحیه بارشی ایران، ناحیه خزر غربی، دارای بالاترین

میانگین سالانه بارش است و بیشترین میزان بارش را در طول سال تجربه می‌کند.

۱۴۳۸ خاک کرایوزول، خاک یخ‌بسته نواحی توندرا است.

۲۴۳۹ پوشش گیاهی غالب در آمریکای جنوبی، جنگل‌های بارانی استوایی است.

۱۴۴۰ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک

جغرافی دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای

تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان بستگی دارد.

۳۴۴۱ ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی،

اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد، به طوری که با بخش‌های

مجاور خود متفاوت است.

۴۴۴۲ الف) خاک کرایوزول، خاک یخ‌بسته نواحی توندرا است.

ب) خاک چرنوزیوم، خاک حاصل‌خیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارهاست.

۱۴۴۳ میان اجزا و پدیده‌های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود

دارد که آن مکان را از سایر مکان‌ها متفاوت می‌سازد.

۱۴۴۴ پاسخ سوال ۴۴۱، دو باره بفون بی‌زحمت!

۱۴۴۵ جغرافی دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را

به کار می‌گیرند. آن‌ها با توجه به این معیارها حدود یا مرزهای هر ناحیه را

روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.

۲۴۴۶ خاک چرنوزیوم، خاکی حاصلخیز و غنی از مواد آلی و ریشه

علفزارها است.

۱۴۴۷ زیست‌بوم (بیوم) جزء نواحی طبیعی است که به سبب پوشش

گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارد، از بقیه متمایز می‌شود.

۱۴۴۸ اکثریت جمعیت کشور سوئیس به زبان آلمانی تکلم می‌کنند.

۱۴۴۹ زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب

پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

جنگل‌های تایگا در آمریکای شمالی به وفور یافت می‌شود و جنگل‌های بارانی

استوایی در آمریکای جنوبی.

۳ ۴۷۵ شهرها، استان‌ها و کشورها، نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا یک نهاد آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کند.

۱ ۴۷۶ امروزه همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

۱ ۴۷۷ قسمت هاشورخورده، قوم پشتون را نشان می‌دهد.

۱ ۴۷۸ مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

۳ ۴۷۹ تعیین مرز نواحی انسانی (زبانی، قومی و ...) از نواحی طبیعی (خاک، زیست‌بوم‌ها و ...) دشوارتر است.

قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است. در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود. ۱ ۴۸۰ زبان‌های انگلیسی و اسپانیایی در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک رواج دارد.

۱ ۴۸۱ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

۳ ۴۸۲ برای ساختن جزایر مصنوعی خلیج فارس، مقدار زیادی سنگ و خاک از بستر خلیج فارس بالا کشیده می‌شود.

۴ ۴۸۳ برای ساختن جزایر مصنوعی خلیج فارس، مقدار زیادی سنگ و خاک از بستر خلیج فارس بالا کشیده می‌شود. این خاک‌برداری و گل‌آلود شدن وسیع آب به بوم‌سازگان (اکوسیستم) دریایی و آب‌سنگ‌های مرجانی آسیب رسانده است.

۴ ۴۸۴ مثال ذکر شده در صورت سؤال بیانگر تصمیم‌گیری‌های دولت و اثرپذیری نواحی از این تصمیمات است.

۴ ۴۸۵ نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند و مورد ذکر شده در صورت سؤال نیز بیانگر این مفهوم است.

۲ ۴۸۶ مثال ذکر شده در صورت سؤال نمونه‌ای از شکل‌دهی نواحی به فعالیت‌های انسانی است.

۳ ۴۸۷ احداث راه آهن در نواحی مرتفع و کوهستانی دشوارتر و پرهزینه‌تر از نواحی پست و جلگه‌ای است.

۳ ۴۸۸ محدودیت‌ها و موانع طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط چاره‌اندیشی کنند.

۲ ۴۸۹ ایجاد کارخانه‌های بزرگ و کوچک در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران و شکل گرفتن نواحی صنعتی پیرامون تهران، این شهر را به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است.

۲ ۴۹۰ باران در تمام سال ❖ جنگل‌های بارانی استوایی

۲ ماه بدون باران ❖ ساوان متراکم

تابستان بارانی و زمستان خشک ❖ ساوان پراکنده

۱ ۴۹۱ الف ❖ ساوان پراکنده ب ❖ ساوان متراکم

۳ ۴۶۱ تصویر زیر فودش‌گویای همه پیزه! ❖

جنگل‌های بارانی استوایی

باران در تمام سال → ۲ ماه بدون باران → تابستان بارانی و زمستان خشک → ۷ ماه بدون باران → خشکی در تمام سال

ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است. هر چه به سمت بیابان صحرای پیش می‌رویم، بارندگی کم‌تر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند و کم‌کم به مراتع مداری، که از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است، تبدیل می‌گردند. این مراتع در حاشیه صحرای به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

۱ ۴۶۲ انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند. مثال ذکر شده در صورت سؤال نیز بیانگر این مبحث است.

۳ ۴۶۳ محدودیت‌ها و موانع محیطی سبب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

۲ ۴۶۴ مثال داده شده بیانگر این مسأله است که نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهند.

۱ ۴۶۵ مثال ذکر شده در صورت سؤال به این مسأله اشاره دارد که انسان‌ها با تغییراتی که در محیط طبیعی ایجاد می‌کنند، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند.

۳ ۴۶۶ نواحی بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند؛ امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به ویژه از نظر اقتصادی تحت تأثیر یکدیگرند.

۱ ۴۶۷ پیمان کیوتو، پیمانی است که کشورها برای کاهش صدور گازهای گلخانه‌ای به جو امضا کرده‌اند.

۲ ۴۶۸ کاربری جزایر مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، مسکونی، تفریحی و تجاری است.

۴ ۴۶۹ گزینه (۴) از ویژگی‌های مرز نواحی نمی‌باشد.

۴ ۴۷۰ نمونه آورده شده در صورت سؤال، بیانگر تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها بر نواحی است.

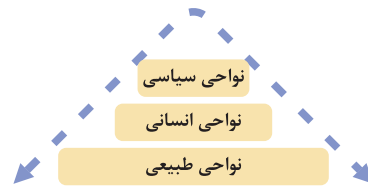
۳ ۴۷۱ بیابان لوت در میان سه استان سیستان و بلوچستان، کرمان و خراسان جنوبی گسترده شده است.

۳ ۴۷۲ نواحی طبیعی بستر زندگی و فعالیت‌های انسان به حساب می‌آیند.

۲ ۴۷۳ جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته‌اند.

۴ ۴۷۴ به وجود آمدن نواحی صنعتی پیرامون شهر تهران، آن را به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است.

۲ ۴۹۲

می‌شوند. بنابراین توده‌ی هوا در امتداد دامنه‌ی کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و موجب بارندگی می‌شود.

۴ ۵۰۸ محدوده‌ی X-Y استوا و محدوده‌ی A-B منطقه‌ی معتدله را نمایش می‌دهد. نور خورشید در منطقه‌ی استوایی عمود و نزدیک به عمود می‌تابد و در نتیجه سرعت رشد گیاهان و توده‌ی زیستی و میزان تولید ترکیبات آلی گیاهان در این منطقه بیشتر از سایر مناطق و زیست‌بوم‌های کره‌ی زمین است.

۱ ۵۰۹ آب و هوا، شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است. برای مثال، می‌گوییم اندونزی کشوری گرم و مرطوب است.

۱ ۵۱۰ گازهای موجود در اتمسفر: ۷۸٪ نیتروژن، ۲۱٪ اکسیژن و ۱٪ سایر گازها.

۱ ۵۱۱ زیست‌کره به واسطه‌ی هواکره (اتمسفر) قادر به حیات است.

۲ ۵۱۲ نواحی استوایی منبع بزرگ ذخیره‌ی گرما و سرچشمه‌ی جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها هستند.

۲ ۵۱۳ به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده‌ی هوا گفته می‌شود.

۱ ۵۱۴ هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری (آنتی‌سیکلون) وجود دارد به سمت جایی که فشار کم‌تری (سیکلون) دارد، جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

۲ ۵۱۵ جبهه‌ها مرز بین دو توده‌ی هوای مجاورند و آن‌ها را از هم جدا می‌کنند.

۳ ۵۱۶ در ناحیه‌ی استوا به دلیل زاویه‌ی مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

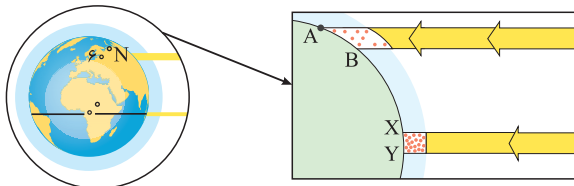
۲ ۵۱۷ در مناطق استوایی، هر روز عصر باران‌های تند و رعد و برق مشاهده می‌شود.

۲ ۵۱۸ تصویر داده‌شده مربوط به بارندگی جبهه‌های (سیکلونی) است.

۱ ۵۱۹ در مناطق قطبی به دلیل پرفشار بودن، امکان صعود هوا وجود ندارد و همین امر سبب ایجاد بیابان در این مناطق می‌شود.

۱ ۵۲۰ در نقشه‌های هواشناسی، نقاطی که فشار برابر دارند، با خطوط منحنی به یکدیگر وصل می‌شوند؛ به این خطوط منحنی‌های هم‌فشار یا ایزوبار گفته می‌شود.

۴ ۵۲۱ مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه‌ی خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه‌ی تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود. همچنین مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه‌ی روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره‌ی شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۳ ۴۹۳ معمولاً هر چه از کانون یک ناحیه‌ی جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم. به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام این عوامل ناپدید می‌گردند.

۴ ۴۹۴ دولت امارات متحده‌ی عربی با ساختن جزیره‌های مصنوعی در آب‌های خلیج فارس، نواحی جدیدی در منطقه ایجاد کرده است. این مبحث بیانگر این است که تصمیمات سیاسی حکومت‌ها بر نواحی تاثیر می‌گذارد.

۲ ۴۹۵ همه‌ی موارد ذکر شده در صورت سؤال اطلاعات درستی را بیان می‌کنند.

۳ ۴۹۶ هم مورد (الف) و هم (ب)، بیانگر رابطه و کنش متقابل نواحی با یکدیگر است.

۳ ۴۹۷ در چند سال اخیر، کشتار صدها تن از مردم مسلمان و مظلوم میانمار (برمه) و به آتش کشیده شدن خانه‌های آن‌ها به دست یک فرقه‌ی بودایی افراطی موج وسیعی از اعتراضات را علیه اقدامات حکومت این کشور برانگیخته است.

۱ ۴۹۸ ساوان، ناحیه‌ی انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است.

جنگل‌های بارانی استوایی ❖ ساوان متراکم ❖ ساوان پراکنده ❖ نیمه‌بیابانی ❖ بیابان

۲ ۴۹۹ پوشش گیاهی از صحرای بزرگ آفریقا به سمت جنگل‌های بارانی استوایی: بیابان ❖ نیمه‌بیابانی ❖ ساوان پراکنده ❖ ساوان متراکم ❖

جنگل‌های بارانی استوایی

۴ ۵۰۰ هر چهار مورد درسته!

۳ ۵۰۱ برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت می‌تواند موجب حفظ، تغییر و یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود؛ مورد (ج) به رابطه‌ی میان دولت‌ها و نواحی اشاره ندارد.

۱ ۵۰۲ با توجه به تصویر، در ناحیه‌ی جنگل‌های بارانی استوایی بارش بیشتر و پوشش گیاهی غنی‌تر است و هر چه از مرکز ناحیه فاصله می‌گیریم و به طرف صحرای بزرگ آفریقا پیش می‌رویم، بارش کم‌تر و پوشش گیاهی نیز کم‌تر می‌شود.

۳ ۵۰۳ کلید سازمان سنجش برای این سؤال گزینه‌ی (۳) است؛ یعنی: اشعه‌ی خورشید در منطقه‌ی استوایی در طی سال عمود و نزدیک به عمود است.

۱ ۵۰۴ عبارت «در فصل زمستان و در شرایطی که توده‌ی هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود، در صورت وجود رطوبت، بارندگی صورت می‌گیرد.» با گزینه‌ی (۱) یعنی افزایش بارش در سواحل خزر ارتباط مناسبی دارد.

۴ ۵۰۵ بیابان پاتاگونی از بیابان‌های سرد جهان می‌باشد و در عرض جغرافیایی بالا قرار دارد.

۴ ۵۰۶

۱ ۵۰۷ در بارندگی کوهستانی یا ناهمواری، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع حرکت افقی توده‌ی هوای مرطوب

۴ ۵۴۳ برخی نواحی به علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده‌های هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند؛ مانند بیابان گبی و تکلماکان.

۳ ۵۴۴ در منطقه کم‌فشار، فشار به سمت مرکز منطقه کم می‌شود.

۱ ۵۴۵ تصویر داده‌شده منطقه پرفشار (آنتی‌سیکلون) را نمایش می‌دهد.

۳ ۵۴۶ هوا کره از لایه‌های مختلف تشکیل شده است و بیش‌ترین تغییرات آب و هوایی در لایه زیرین آن یعنی وردسپهر (تروپوسفر) به‌وجود می‌آید.

۴ ۵۴۷ الف) بارندگی جبهه‌ای (سیکلونی) بیشتر در محل جبهه‌ها به‌وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

ب) بارش‌های بهاری بیش‌تر از نوع بارش‌های همرفتی هستند.

۲ ۵۴۸ بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند؛ از نمونه بارز این بیابان‌ها، دره مرگ در کالیفرنیا، بیابان استرالیا، بیابان آتاکاما، بیابان لوت، بیابان نامیب و صحرای بزرگ آفریقا (سahara) است.

۲ ۵۴۹ منطقه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه کم‌فشار (سیکلون)

بررسی سایر گزینه‌ها

۱ و ۴) منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) پرفشار (آنتی‌سیکلون)

۳) مناطق قطبی پرفشار (آنتی‌سیکلون)

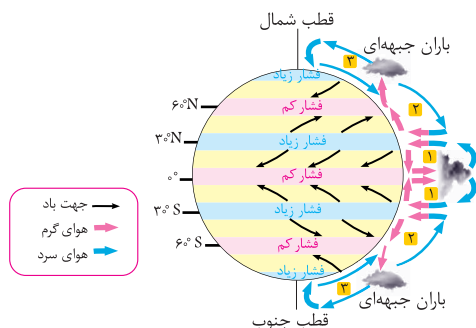
۲ ۵۵۰ الف) لیتوسفر (سنگ‌کره) ب) بیوسفر (زیست‌کره)

۱ ۵۵۱ مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود.

۴ ۵۵۲ پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه به دلیل مایل تابیدن، مساحتی دو برابر ناحیه استوایی را دربرمی‌گیرند. مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در این ناحیه تقریباً نصف منطقه استوایی است.

۲ ۵۵۳ ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه کم‌فشار قطب شمال پرفشار

ناحیه استوایی (حاره‌ای) کم‌فشار

۴ ۵۲۲ برای پی بردن به نوع آب و هوای یک ناحیه، داده‌های آماری مربوط به دما، بارش، رطوبت و ... را طی سال‌های طولانی (معمولاً سی سال یا بیشتر) جمع‌آوری و میانگین آن را محاسبه می‌کنند.

۲ ۵۲۳ آب و هواشناسی (اقلیم‌شناسی) یکی از شاخه‌های جغرافیای طبیعی است.

۴ ۵۲۴ بیش‌ترین تغییرات آب و هوایی در لایه زیرین هواکره، یعنی وردسپهر (تروپوسفر) به‌وجود می‌آید.

۲ ۵۲۵ وجود هواکره یکی از ویژگی‌های مهم سیاره زمین است و این سیاره را از سایر سیارات جدا می‌کند؛ زیرا به واسطه هواکره، زیست‌کره قادر به حیات است.

۱ ۵۲۶ نور خورشید مهم‌ترین منبع انرژی برای زمین و عامل اصلی به وجود آمدن ویژگی‌های آب و هوایی در نواحی مختلف زمین است.

۴ ۵۲۷ نواحی استوایی بیش‌ترین و نواحی قطبی کم‌ترین میزان انرژی را از خورشید دریافت می‌کنند.

۲ ۵۲۸ هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم، دمای هوا کاهش می‌یابد.

۴ ۵۲۹ فشار هوا در یک مکان، متغیر است و کم یا زیاد می‌شود.

۳ ۵۳۰ تصویر داده‌شده مرکز پرفشار (آنتی‌سیکلون) را نشان می‌دهد.

۴ ۵۳۱ بر روی منطقه سرد، مرکز پرفشار (آنتی‌سیکلون) پدید می‌آید.

۳ ۵۳۲ وقتی در یک ناحیه دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار بگیرند و به هم برخورد کنند، یک منطقه گذار یا تغییر از نظر دما یا فشار در مرزهای آن‌ها پدید می‌آید.

۱ ۵۳۳ جبهه قطبی بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود.

۳ ۵۳۴ در منطقه جنب استوایی (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) فشار هوا زیاد است.

۴ ۵۳۵ وقوع بارش در یک ناحیه به دو عامل بستگی دارد: وجود هوای مرطوب و عامل صعود.

۱ ۵۳۶ تصویر داده‌شده مرکز کم‌فشار (سیکلون) را نمایش می‌دهد.

۴ ۵۳۷ بارش‌های بهاری بیش‌تر از نوع بارندگی همرفتی هستند.

۴ ۵۳۸ تصویر داده‌شده مربوط به بارندگی همرفتی است که در آن، توده‌های هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود. بارش‌های بهاری بیش‌تر از این نوع هستند.

۱ ۵۳۹ طبقه‌بندی کوپن بر مبنای سه معیار بارش، دما و پوشش گیاهی انجام شده است.

۱ ۵۴۰ بارندگی ۲۵۰ - ۱۰۰ میلی‌متر منطقه خشک

بارندگی کم‌تر از ۵۰ میلی‌متر بیابان

۴ ۵۴۱ بیابان استرالیا بیابان گرم بیابان ترکستان بیابان سرد

۱ ۵۴۲ بیابان آتاکاما در سواحل امریکای جنوبی و بیابان نامیب در سواحل جنوب غربی آفریقا به دلیل وجود مرکز پرفشار و عدم صعود هوا ایجاد شده‌اند.

۲ ۵۶۸ جهت وزش بادهای بر اثر حرکت وضعی زمین و نیروی کوریولیس در نیمکره‌ها به سمت غرب و شرق منحرف می‌شود.

۲ ۵۶۹ به طور متوسط به ازای هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع از سطح زمین، دمای هوا ۶ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد. در مثال ذکر شده با ۵ کیلومتر بالا رفتن از سطح آب‌های آزاد، دمای هوا ۳۰ درجه سانتی‌گراد کاهش می‌یابد.

۳ ۵۷۰ ناحیه آب و هوایی معتدل در طبقه‌بندی کوپن، از نظر پوشش گیاهی مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار است.

۳ ۵۷۱ برای بیابان تعاریف متعددی ارائه شده است که در همه آن‌ها بر دو ویژگی بیابان تأکید می‌شود: کمبود بارش و تبخیر زیاد.

۳ ۵۷۲ در ناحیه آب و هوایی سرد از طبقه‌بندی کوپن، بارش در تابستان بیشتر از زمستان است و این نواحی برای جنگل‌های مخروطی سردسیری مناسب است.

۴ ۵۷۳ آب و هوای خشک با علامت B شناخته شده است. در این آب و هوا اختلاف دما زیاد است، با کمبود بارش مواجه هستیم و برای رویش گیاه نامناسب است.

۲ ۵۷۴ (الف) دره مرگ کالیفرنیا (ب) بیابان آتاکاما

۱ ۵۷۵

۳ ۵۷۶ هوازدگی شیمیایی، ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها را تغییر می‌دهد. (موارد ج و د)

هوازدگی فیزیکی موجب خرد شدن سنگ‌ها و تبدیل آن‌ها به قطعات کوچک‌تر می‌شود ولی ترکیب شیمیایی آن‌ها را تغییر نمی‌دهد. (موارد الف و ب)

۳ ۵۷۷ تصویر یاردانگ یا کلوت در صورت سؤال آورده شده که یکی از اشکال کاوشی در بیابان‌ها به حساب می‌آید. اشکال کاوشی حاصل‌کننده شدن ذرات از یک مکان و انتقال به مکان دیگر هستند.

۳ ۵۷۸ در هوازدگی فیزیکی سنگ‌ها در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض و در هنگام روز و شب و فصل زمستان و تابستان یا یخ زدن آب در شکاف سنگ‌ها و مواردی از این قبیل، به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند اما در ترکیب شیمیایی آن‌ها تغییری به وجود نمی‌آید.

در هوازدگی شیمیایی ساختمان کانی‌ها و ترکیب شیمیایی سنگ‌ها تغییر می‌کند. اکسیژن و رطوبت از عوامل مهم هوازدگی شیمیایی هستند.

۴ ۵۷۹ در برخی کوهستان‌ها برف و یخ دائمی وجود دارد. وقتی بارش برف بیش از میزان ذوب آن در سال باشد، برف‌های اضافی طی سالیان دراز انباشته و متراکم می‌شوند و ضخامت آن‌ها افزایش می‌یابد.

۳ ۵۸۰ آب‌سنگ‌ها از اشکال فرسایش تراکمی و ناشی از رسوب‌گذاری مواد، و ستون‌های سنگی دریایی از اشکال فرسایش کاوشی و ناشی از حفر مواد می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها

(۱) طاق‌های دریایی (کاوشی) - آب‌سنگ‌ها (تراکمی)

(۲) غارها (کاوشی) - طاق‌های دریایی (کاوشی)

(۴) جزایر مرجانی (تراکمی) - دماغه‌های ماسه‌ای (تراکمی)

۲ ۵۵۴ الف ابر کومولونیمبوس ب - جبهه گرم (منطقه سیکلون)

۱ ۵۵۵ جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین و تغییرات آب و هوایی می‌شود.

۳ ۵۵۶ الف بارندگی همرفتی ب - بارندگی سیکلونی یا جبهه‌ای

۲ ۵۵۷ نواحی استوایی و آسیای موسمی بسیار پرباران‌اند.

۲ ۵۵۸ الف خشک

ب - خشک - بسیار سرد (قطبی)

ج - بسیار سرد (قطبی)

۲ ۵۵۹ در طبقه‌بندی کوپن، آب و هوای خشک و آب و هوای بسیار سرد (قطبی) برای رویش گیاه نامناسب است.

۳ ۵۶۰ الف نامناسب برای رویش گیاه

ب بارش تابستان بیشتر از زمستان

۴ ۵۶۱ الف نواحی استوایی منبع بزرگ ذخیره گرما و سرچشمه جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها هستند.

ب نام دیگر زیست کره، بیوسفر است.

ج در طبقه‌بندی کوپن، منطقه بسیار سرد (قطبی) با علامت E مشخص شده است.

۳ ۵۶۲ مایل بودن محور زمین موجب اختلاف زاویه تابش خورشید در مناطق مختلف می‌شود. همچنین مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۲ ۵۶۳ وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند؛ در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد

حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کم‌تری دارد و در نتیجه بر روی

منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار (سیکلون) ایجاد می‌شود. در کم‌فشار (سیکلون)، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود.

۴ ۵۶۴ علاوه بر عرض جغرافیایی، عواملی چون ارتفاع از سطح زمین، دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها، عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب

سرد، و جهت و شیب ناهمواری‌ها بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارند.

۱ ۵۶۵ مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در نواحی مدار ۶۰ درجه، تقریباً نصف منطقه استوایی است.

۳ ۵۶۶ بررسی عبارات‌های نادرست

ب) کمربندهای فشار در دو نیمکره شمالی و جنوبی قرینه هستند.

ج) جهت وزش بادهای بر اثر حرکت وضعی زمین و نیروی کوریولیس در نیمکره‌ها به سمت غرب و شرق منحرف می‌شود.

۲ ۵۶۷ در ناحیه استوایی، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.